

Plats och tid Kommunkontoret, Strömsund, sammanträdesrum Almen,
kl. 8.15-16.00

Beslutande Susanne Hansson (s), ordförande
Göran Bergström (s)
Rebecca Sjöstedt (s)
Bertil Johansson (s)
Gudrun Hansson (s)
Bengt-Åke Persson (s)
Sara Edvardsson (s)
Peter Frost (v)
Kerstin Engkvist (c)
Göran Espmark (c)
Simon Högberg (m)
Håkan Espmark (m)
Göran Edman (rd)
Veronica Berglund (sd)
Maritha Granqvist (c), tjug ersättare

Övriga närvarande Se nästa sida

Utses att justera Kerstin Engkvist

Justeringens plats och tid Kommunkontoret, Strömsund, 2019-09-02

Sekreterare Paragrafer § 150-168
Viktor Sjödin

Ordförande
Susanne Hansson

Justerare
Kerstin Engkvist

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2019-08-27

Datum då anslag sätts upp 2019-09-02 Datum då anslag tas ned 2019-09-24

Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliet, Strömsund

Underskrift
Viktor Sjödin

Strömsunds
Kommun
Stræjmien tjælte

Övriga närvarande

Viktor Sjödin, sekreterare

Anneli Svensson, kommundirektör

Anders Bergman, miljö- och byggavdelningen, § 156, 162

Tomas Hedin, miljö- och byggavdelningen, § 156, 162

Malin Vennstrand, teknik- och serviceförvaltningen, § 160

Tord Engström, Jämtlands värme AB, § 152

Lennart Oscarsson, Jämtlands värme AB, § 152

Richard Persson, teknik- och serviceförvaltningen, § 166

Gudrun Öjbrandt, vård- och socialförvaltningen, § 166

§ 150

Ändring i föredragningslistan

Följande ärenden läggs till i föredragningslistan:

- Initiativärende - angående spolning i Strömsunds kommun

Kommunstyrelsens beslut

Föredragningslistan godkänns.

§ 151

Kommunstyrelsens ordförande informerar

27 juni - Träff med Ragunda kommun om framtida samarbeten.

28 juni - Kommunalrådsträff. Samarbeten i länet och digitalisering diskuterades.

14 juli - Prisutdelare för Blås Grönt på Dundermarkanden ca 100 ungdomar deltog.

16 augusti - Leader 3sam 10 årsjubileum på Joelmässan i Hammerdal

26 augusti- Samordningsförbundet genomförde informationsdag i Strömsund. Arbetsintegrerade sociala företag diskuterades.

26 augusti - Styrgruppsmöte öppen Arena, sista mötet före slutkonferens.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

§ 152

Uppsiktsplikt och dialog Jämtlands värme AB

Thord Engström VD Jämtlands värme och Lennart Oscarsson (s) ordförande Jämtlands värme redovisar budget för första halvåret 2019.

Uppföljning av målet med andelen biobränsle har gått från 92 procent år 2012 till 97 procent 2019. Målet är att andelen ska överstiga 96 procent.

Projekt under 2019 är bland annat ombyggnation Skogmapannan i Hammerdal, anlägga ny tillfartsväg till pannan i Tåsjö och byte panntuber pannan i Strömsund.

Kommunstyrelsens beslut

Utifrån ägardirektivets verksamhetskrav och mål anser kommunstyrelsen att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt och finner inte anledning att vidta några åtgärder.

§ 153

Dnr 2019.53

53

Ansökan om ytterligare tilläggsanslag för strumpinfodring av ledningar

AVA-enheten beviljades av Kommunstyrelsen den 26 mars 2019, 1 200 000 kronor i tilläggsanslag för att strumpinfodra dagvatten- och avloppsledningar i Strömsunds tätort.

Efter upphandling har två anbud kommit. Ett anbud var inte komplett vilket innebar att det förkastades. Det andra anbudet var komplett men anbudssumman låg på 1 343 000 kronor.

Det innebär att arbetet kommer att kosta 143 000 kronor mer än beräknat och AVA-enheten ansöker därför om ytterligare tilläggsanslag med 143 000 kronor.

Beredning

Arbetsutskottet § 108/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsens beslut

1. AVA-enheten beviljas ytterligare ett investeringsanslag på 143 000 kronor till förnyelse av ledningsnät.
2. Medel anvisas ur kommunstyrelsens konto för oförutsedda utgifter 2019.

Beslut skickas till

Teknik- och serviceförvaltningen

§ 154

Dnr 2019..270

042

Beslut om ansvarsfrihet år 2018 för direktionen i Partnerskap Inland - Årsredovisning 2018

Årsredovisningen 2018 för kommunalförbundet Partnerskap Inland - Akademi Norr - fastställdes av direktionen den 15 februari 2019.

Eftersom Partnerskap Inland - Akademi Norr är ett kommunalförbund med direktion så ska frågan om ansvarsfrihet prövas i varje medlemskommuns fullmäktige.

Av revisionsberättelsen framgår att revisorerna föreslår att direktionen för kommunalförbundet beviljas ansvarsfrihet för 2018 års verksamhet. Revisorerna tillstyrker att årsredovisningen godkänns.

Beredning

Arbetsutskottet § 109/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Yrkande

Ordföranden föreslår att årsredovisningen godkänns.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Årsredovisningen godkänns.

§ 155

Dnr 2019.203

042

Redovisning av partistöd

Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2014, § 126, att anta regler för partistöd.

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning senast den 30 juni efter räkenskapsårets utgång och som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kapitlet, 31 §, första stycket i kommunallagen. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg.

Fullmäktige måste också fatta årliga beslut om utbetalning av partistödet. Fullmäktige får i de i förväg antagna reglerna för partistöd besluta om att stöd inte ska utbetalas till ett parti som inte i tid lämnar in en redovisning respektive granskningsrapport.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, Moderaterna, Rättvis demokrati och Sverigedemokraterna har lämnat in redovisningar för 2018.

Partistödet är för närvarande 10 000 kronor till varje parti som är representerat i kommunfullmäktige. Dessutom utgår ett stöd på 18 000 kronor per mandat.

Beredning

Arbetsutskottet § 110/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

§ 155 forts.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Redovisningarna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, Moderaterna, Rättvis demokrati och Sverigedemokraterna godkänns.
2. Partistödet för 2020 betalas ut i januari 2020 till partierna med godkänd redovisning.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Gudrun Hansson (s), Peter Frost (v) och Göran Edman (rd) i handläggningen av ärendet.

§ 156

Dnr 2019.320

101

Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun, 2019-2030

Strömsunds kommun har i ett förvaltningsövergripande samarbete tagit fram en klimatanpassningsplan för kommunen. Planens syfte är att mildra negativa effekter och/eller kostnader för kommunens verksamheter, men också att ta tillvara nya möjligheter, till följd av klimatförändringarna.

Beredning

Arbetsutskottet § 111/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun, 2019-2030 godkänns.
 2. Uppföljning och redovisning sker i kommunstyrelsen.
- _____

§ 157

Dnr 2018.607

612

Motionssvar om ett IT-gymnasium i Strömsund, ett lyft för kommunen

I en motion till kommunfullmäktige i Strömsunds kommun har Oscar Hammar föreslagit att kommunen ska utreda möjligheterna att förlägga ett IT-gymnasium i Strömsunds kommun.

Beredning

Arbetsutskottet § 113/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att motionen bifalles i enlighet med upprättat förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Motionen bifalles. Bilaga

Motionssvar om ett IT-gymnasium i Strömsund, ett lyft för kommunen

I en motion till kommunfullmäktige i Strömsunds kommun har Oscar Hammar (s) föreslagit att kommunen ska utreda möjligheterna att förlägga ett IT-gymnasium i Strömsunds kommun.

Chefen för Framtids- och utvecklingsförvaltningen och förslagsställaren har träffats vid några tillfällen för att diskutera olika möjligheter att starta ett IT-gymnasium som bygger på något eller några av de nationella gymnasieprogram som redan erbjuds i kommunen.

Vi kan se att det finns förutsättningar för ett fortsatt arbete kring planering av en eventuell utbildnings utformning och budget, tänkbara yrkesutgångar, undersökning av intresse för utbildningen och möjligheter att hitta lärarkompetens.

Framtids- och utvecklingsförvaltningen fortsätter arbetet i samarbete med relevanta kompetenser inom området.

Den första återrapporteringen till kommunstyrelsens arbetsutskott sker vid mötet i december 2019.

STRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

§ 158

Dnr 2019.86

001

Motionssvar om översyn av kommunens administration

Simon Högberg (m), Maria Sandberg (m), Lars-Erik Bergman (m) och Jan-Olof Olofsson (m) har den 21 februari 2019 lämnat in en motion om översyn av kommunens administration.

Motionärerna vill att Strömsunds kommun går igenom de system och plattformar som vi idag använder oss av inom administration, ärendehantering, betalning, löner etc och över vad kommunen behöver uppdatera samt gör en kartläggning av vad marknaden erbjuder inom digital välfärd.

Beredning

Arbetsutskottet § 114/2019.

Yrkande

*Ordföranden yrkar att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

*Simon Högberg (m) yrkar bifall till motionen. Maritha Granqvist (c) instämmer i det yrkandet.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på eget yrkande och Simon Högbergs yrkande och finner bifall till eget yrkande.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Motionen anses besvarad. Bilaga

Reservation

Kerstin Engkvist (c), Göran Espmark (c), Simon Högberg (m), Håkan Espmark (m) och Maritha Granqvist (c) reserverar sig mot beslutet.

Svar på motion om översyn av kommunens administration

Simon Högberg (m), Maria Sandberg (m), Lars-Erik Bergman (m) och Jan-Olof Olofsson (m) har den 21 februari 2019 lämnat in en motion om översyn av kommunens administration.

Motionärerna vill att Strömsunds kommun går igenom de system och plattformar som vi idag använder oss av inom administration, ärendehantering, betalning, löner etc och över vad kommunen behöver uppdatera samt gör en kartläggning av vad marknaden erbjuder inom digital välfärd.

Motionärerna vill också att kommunen avsätter en summa pengar för att anlita en extern utredare.

Ekonomi för Strömsunds kommun blir kärvare och det är därför viktigt att se över hur vi kan effektivisera vår verksamhet och hitta olika sätt att minska kostnaderna.

Vid budgetberedningarna har det bland annat gjorts en översyn av administrationen. Kommunens personal arbetar också löpande med att se över hur man kan förbättra och förenkla rutiner och administration. Just nu förbereds upphandling av ett gemensamt ärendehanteringssystem för de olika nämnderna och styrelsen i kommunen då alla nämnder saknar detta utom miljö- och byggnämnden.

Socialnämndens verksamheter tittar löpande på olika digitala lösningar för att förbättra för brukare och anställda och säljer även tjänster till andra kommuner detsamma gäller även löneadministrationen.

Ett bekymmer är att de administrativa delarna hela tiden ökar inom alla verksamheter eftersom det blir fler uppgifter som ska redovisas och kontrolleras både externt och internt.

Att ta in en extern person som ska utreda kommunen är en extra kostnad som vi inte har råd med och som känns onödig då vi själva har kunskapen.

STRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Strömsunds Kommun

§ 159

Dnr 2019.142

020

Svar på medborgarförslag om ideellt arbete för kommunledningen

Kenneth Sjödin har den 13 mars 2019 lämnat in ett medborgarförslag om att kommunledningen bör arbeta ideellt genom att till exempel inte ta emot arvode under ett kommunfullmäktigesammanträde. Detta menar han skulle ge ett stor symbolvärde i dagens hårt ansträngda ekonomi.

Beredning

Arbetsutskottet § 114/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att medborgarförslaget anses besvarat i enlighet med upprättat förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Medborgarförslaget anses besvarat. Bilaga

Svar på medborgarförslag om ideellt arbete för kommunledningen

Kenneth Sjödin har den 13 mars 2019 lämnat in ett medborgarförslag om att kommunledningen bör arbeta ideellt genom att till exempel inte ta emot arvode under ett kommunfullmäktige sammanträde. Detta menar han skulle ge ett stor symbolvärde i dagens hårt ansträngda ekonomi.

Strömsund kommun håller med om att vi idag har en ansträngd ekonomi och att det behövs mer ideellt arbete. Tyvärr brottas kommunen också med problemet att det är färre personer som vill ställa upp och ta på sig förtroendeuppdrag.

De som sitter i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder är personer som har vanliga arbeten som de tar ledigt ifrån för att kunna vara med på sammanträdena. I Strömsunds kommun är det få politiker som har hel- eller deltidisarvoden. De som har det får inget extra arvode när de sitter i sammanträden eftersom det redan ingår i "lönen".

Det står varje förtroendevald fritt att inte ta emot arvode vid något eller flera sammanträden, däremot ha kommunen ingen möjlighet att tvinga någon från att avstå från arvode.

Det är viktigt att arbeta med frågan om hur vi får fler personer att engagera sig ideellt.

STRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

§ 160

Dnr 2019.324

168

Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys

Strömsunds kommun ska inför varje ny mandatperiod analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Detta framgår av lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Genom att kommunen arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser kan krisberedskapen utvecklas och förmågan att hantera allvarliga störningar stärkas.

Inte någon del av dokumentet som bifogas, som utgör Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys är belagt med sekretess och är öppet för allmänheten att ta del av.

Beredning

Arbetsutskottet § 116/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsens beslut

Risk- och sårbarhetsanalys för Strömsunds kommun fastställs. Bilaga

Risk- och sårbarhetsanalys för Strömsunds kommun

Datum den 27 augusti 2019

Fastställd av Kommunstyrelsen den 27 augusti 2019, § 160

Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet	6
1.2 Mål	6
1.3 Risk- och sårbarhetsanalysens osäkerheter	8
2. Beskrivning av kommunen och dess geografiska område	8
2.1 Kommunens ansvarsområde och uppgifter	8
2.2 Kommunens organisation inklusive hel- eller delägda bolag och förbundssamarbeten	9
2.2.1 Politisk organisation	9
2.2.2 Kommunala bolag	10
2.2.3 Förvaltningsorganisation	11
2.2.4 Avdelningar i kommunen	12
2.2.5 Kommunalförbund	13
2.3 Övergripande beskrivning av Strömsunds kommuns geografiska område ur ett krisberedskapsperspektiv	14
2.3.1 Människors liv och hälsa	14
2.3.2 Samhällets funktionalitet	14
2.3.3 Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter	16
2.3.4 Miljö och ekonomiska värden	16
2.3.5 Nationell suveränitet	16
3. Beskrivning av arbetsprocess och metod	17
3.1 Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsanalysarbetet	17
3.2 Metoder som använts i RSA-arbetet	19
3.3 Vägledning som använts i RSA-arbetet	20
3.4 Funktioner som medverkat i RSA-arbetet	21
3.5 Material och underlag som använts för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen	21
3.6 Avgränsningar och motivering	21
3.7 Sekretess	22

4. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område	23
4.1 Inom kommunens verksamhet	23
4.2 Inom kommunens geografiska område	24
5. Identifierade kritiska beroenden för Strömsunds kommuns samhällsviktiga verksamhet	26
6. Identifierade och analyserade risker för Strömsunds kommun och dess geografiska område	28
6.1 Riskmatris	28
6.1 Naturolyckor	30
6.1.1 Stormar	30
6.1.2 Skogsbränder	32
6.1.3 Snö	33
6.1.4 Höga vattenflöden och översvämningar	34
6.2 Andra olyckor	34
6.2.1 Bränder	35
6.2.2 Industrier och farliga ämnen	36
6.2.3 Dammbrott	36
6.2.4 Trafikolyckor och olyckor	37
6.2.5 Farligt gods	38
6.3 Antagonistiska hot och social oro	40
6.3.1 Ryktesspridning	40
6.3.2 Skjutning	41
6.3.3 Kriminalitet	42
6.3.4 Våldsbejakande extremism	43
6.3.5 Terrorism	43
6.3.6 Dataintrång	44
6.4 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem	46

6.4.1 Långvarigt elavbrott	46
6.4.2 Långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation – (Rakel, fast telefoni, mobiltelefoni, TV, radio, IT)	47
6.4.3 Långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen	48
6.4.4 Långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen	49
6.4.5 Otjänligt vatten	49
6.5 Sjukdomar	50
6.5.1 Influensa, epidemi och pandemi	50
6.5.2 Epizooti och Zoonos.....	51
7. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom Strömsunds kommun och dess geografiska område.....	53
8. Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.....	53

1. Inledning

Det huvudsakliga syftet med att upprätta en risk- och sårbarhetsanalys är att skapa en säker och trygg miljö för de som vistas och bor i kommunen. Beslutsfattare och verksamhetsansvariga måste ha god kännedom om kommunens risker och sårbarheter, för att kunna verka för att minska antalet inträffade olyckor och andra oönskade händelser. En risk- och sårbarhetsanalys för kommunen fungerar även som underlag för att utveckla förmågan att kunna hantera oönskade händelser, eftersom god kännedom om vad som kan inträffa, ökar möjligheten att bygga upp en god krishanteringsförmåga.

Det är också viktigt att kommunens medborgare känner till de risker och sårbarheter som finns i kommunen, eftersom de utifrån lagstiftning har ett ansvar att förebygga och hantera olyckor som inträffar. Genom att informera medborgarna om kommunens riskbild kan riskmedvetenheten öka och därmed möjligheten att hantera en oönskad händelse.

Bakgrund

Enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, ska varje kommun identifiera, värdera och analysera de oönskade händelser som kan inträffa i kommunen. Det ska sedan sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har gett ut kompletterande föreskrifter (MSBFS 2015:5) om vad risk- och sårbarhetsanalysen ska innehålla och hur den ska rapporteras till länsstyrelsen.

Varje kommun ska också, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod, fastställa en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser.

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att

- öka medvetandet och stärka kunskapen hos kommunens beslutsfattare och verksamhetsansvariga om vilka hot och risker som finns i kommunen,
- ge ett underlag för information om samhällets risker till allmänheten och kommunens anställda,
- ge underlag för samhällsplaneringen, samt
- bidra till en riskbild för hela samhället.

1.1 Kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet

Risk- och sårbarhetsanalys

Strömsunds kommun ska inför varje ny mandatperiod analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Planering

Kommunen ska också, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, fastställa en plan för hur kommunen ska hantera allvarigare och extraordinära händelser. Planen ska utgöra en del i kommunens styrdokument för krisberedskapsarbetet.

Geografiskt områdesansvar

Strömsunds kommun har ett lokalt geografiskt områdesansvar, som innebär att kommunen ska verka för att olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning före, under och efter en händelse. Kommunen har också ansvaret att samordna information till allmänheten och att ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med extraordinära händelser.

Utbildning och övning

Kommunen ansvarar för att anställda och förtroendevalda får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser.

Rapportering

I det pågående krisberedskapsarbetet så väl som vid samhällsstörningar ska kommunen hålla länsstyrelsen informerad om vidtagna åtgärder samt om läget.

Höjd beredskap

Strömsunds kommun ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

1.2 Mål

Målet med analysen är att kommunen ska ha:

- En god kunskap om och en samlad bild av risker och sårbarheter som kan påverka kommunens verksamhet.

- God kännedom och en samlad bild om samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område samt vilka kritiska beroenden som finns för dessa.
- En planering för hur risker och sårbarheter ska elimineras, minskas eller hanteras.
- En planering för hur kommunen ska hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse.
- Möjlighet att verka för samordning av all krishantering, i det förebyggande arbetet och i ett akut skede, som berör aktörer inom kommunens geografiska område.

Resultatet av arbetet ska skapa en god säkerhetskultur för kommunens verksamheter. Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys ska ge en övergripande bild av risker och sårbarheter inom kommunen och dess geografiska område. Sammanställningen ska sedan användas i arbetet med att ta fram förslag på åtgärder.

Målgrupp

Denna rapport är i huvudsak riktad till kommunens beslutsfattare och verksamhetsansvariga, för att skapa ett underlag för den fortsatta planeringen. Den utgör också en viktig källa för information till kommunens medborgare och anställda. Rapporten ska även rapporteras in till länsstyrelsen senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige.

1.3 Risk- och sårbarhetsanalysens osäkerheter

I arbetet med riskidentifiering inom en kommun bör det tas i beaktning att det råder viss osäkerhet. Kommunal verksamhet speglas av komplexitet, då många verksamheter bedrivs över ett stort geografiskt område. Det kan därför uppstå osäkerheter i arbetet med värdering och bedömning av risker, identifiering av sårbarhet och analysering av hanteringsförmågan.

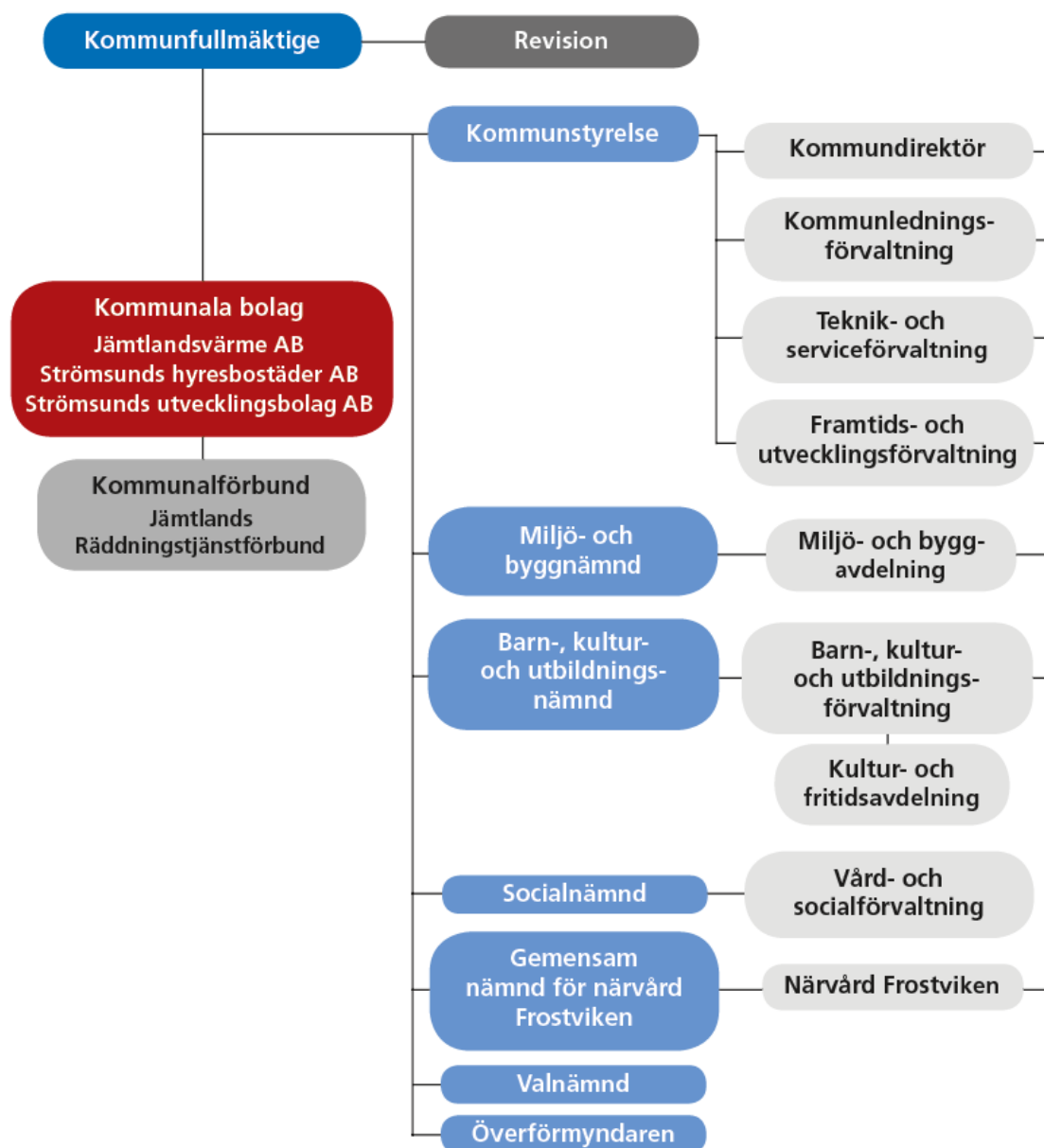
Samtliga som arbetat fram risk- och sårbarhetsanalysen är medvetna om att de antaganden, värderingar och bedömningar som gjorts är förknippade med osäkerheter. Det går inte att helt säkert veta om eller när något inträffar och vilka konsekvenser det kan få.

2. Beskrivning av kommunen och dess geografiska område

2.1 Kommunens ansvarsområde och uppgifter

Strömsunds kommun är en av landets 290 kommuner som har ansvar för funktioner som är viktiga i samhället, som socialtjänst (äldreomsorg, personer med funktionsnedsättning samt individ- och familjeomsorg), för-, grund- och gymnasieskola, plan- och byggfrågor, miljö- och hälsoskydd, avfallshantering och renhållning, vatten och avlopp, underhåll av kommunala gator och parker, räddningstjänst, ordning och säkerhet, civilt försvar, biblioteksverksamhet och bostäder.

2.2 Kommunens organisation inklusive hel- eller delägda bolag och förbundssamarbeten

2.2.1 Politisk organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ.

Kommunfullmäktige kan liknas med kommunens riksdag. De avgör ärenden som är av övergripande och principiell natur eller som är särskilt

betydelsefulla. Strömsunds kommun har 35 ledamöter och 22 ersättare i kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige väljs via allmänna val vart fjärde år.

Alla kommuner måste ha en styrelse, en valnämnd, en krisledningsnämnd och en överförmyndarnämnd alternativt en överförmyndare, enligt kommunallagen.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och kan liknas vid kommunens regering med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. De har ett arbetsutskott som bereder ärenden före kommunstyrelsens beslut.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. Den har arbetsgivaransvaret för alla anställda i kommunförvaltningen. De ansvarar för gymnasieskola, vuxenutbildningsfrågor, sysselsättnings- och näringslivsfrågor, fastighetsfrågor, kommunens centrala informationsverksamhet, konsumentverksamheten samt alla behandlingar av personuppgifter inom sitt verksamhetsområde.

Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd, krisledningsnämnd, trafiknämnd och arkivmyndighet.

Övriga nämnder

Förutom kommunstyrelsen, finns det fem politiska nämnder i Strömsunds kommun, dessa är barn-, kultur- och utbildningsnämnden, miljö- och byggnämnden, gemensam nämnd för Närvård Frostviken, socialnämnden och valnämnden.

Nämnderna består av förtroendevalda som har särskilda ansvarsområden. De leder och samordnar sin verksamhet och styr vad förvaltningen ska utföra och hur budgeten ska fördelas, de ska också bevaka att målen uppfylls.

Kommunrevision

Kommunrevisionen har i uppdrag att granska kommunens verksamhet och de kommunala bolagen. De kontrollerar att kommunen sköter sitt uppdrag och tar ansvar för ekonomin. Strömsunds kommun har sju revisorer som är politiskt valda av kommunfullmäktige.

2.2.2 Kommunala bolag

Kommunen har tre helägda dotterbolag. Målsättningen för kommunala bolag är att erbjuda service och tjänster inom respektive område, och samtidigt bära

sina egna kostnader eller ge vinst. Strömsunds kommun har bolag med verksamhet inom fjärrvärme, bostäder och näringslivsutveckling:

- Jämtlandsvärme AB (JVAB)
- Strömsunds hyresbostäder AB (SHB)
- Strömsunds utvecklingsbolag AB (Suab)

2.2.3 Förvaltningsorganisation

Det finns fem förvaltningar i Strömsunds kommun med ett antal enheter samt tre avdelningar med olika ansvarsområden. De utför det arbete som politikerna fattat beslut om.

Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen samordnar, utvecklar och stödjer kommunens förvaltningar och bolag. De har bland annat ansvar för övergripande frågor som rör ekonomi, HR, kansli, kvalitet och kommunikation.

Strömsund turism ingår i kommunledningsförvaltningen och ansvarar för kommunens turismfrågor, driver Strömsunds camping och Folkets hus i Strömsund samt ger extern information och konsumentrådgivning.

Barn-, kultur- och utbildningsförvaltningen

Barn-, kultur- och utbildningsförvaltningen ansvarar för förskolan, förskoleklassen, grundskolan, fritidshemmen och kultur- och fritidsverksamheten i kommunen. Förvaltningen består av nio grundskolor, som är fördelade på sju rektorsområden.

Förskoleverksamheten består av 17 förskolor, som är fördelade på fem förskoleområden.

Teknik- och serviceförvaltningen

Teknik- och serviceförvaltningen sköter drift och underhåll av kommunens fastigheter, VA-anläggningar, avfall och återvinning, gator, vägar, parker och industrispår. Övriga uppdrag innefattar att förvalta kommunens skog, ha teknisk beredskap, köp och försäljning av mark och fastigheter, åtgärder för bostadsanpassning, färdtjänstärenden, parkeringstillstånd för funktionsnedsatta, reception/kundtjänst, IT, försäkringsavtal, lokalvård samt kostverksamhet.

Teknik- och serviceförvaltningen samordnar Strömsunds kommuns arbete med krisberedskap, men samtliga förvaltningar har ett ansvar att verka för att minska sårbarheten i verksamheterna och att ha en god förmåga att hantera en

inträffad krissituation. Även funktionen tjänsteperson i beredskap (TiB) leds av förvaltningen.

Framtids- och utvecklingsförvaltningen

Framtids- och utvecklingsförvaltningen ansvarar för gymnasieskola, vuxenutbildning, Lärcentrum och Akademi Norr. De ger inflyttarservice till nyinflyttade och blivande kommuninvånare och ansvarar även för att introducera nyanlända invånare genom kommunens flyktningmottagning.

Vård- och socialförvaltningen

Vård- och socialförvaltningens uppdrag är att ge vård och omsorg till äldre och funktionsnedsatta samt att ge olika typer av stöd till personer och familjer. Förvaltningen ansvarar för hemsjukvård, det vill säga hälso- och sjukvård i hemmet som personalen ger.

2.2.4 Avdelningar i kommunen

Kultur- och fritidsavdelningen

Avdelningen ansvarar för kultur- och fritidsfrågor och har till uppgift att stötta, främja och samordna kultur- och fritidsintressen samt ungdoms- och idrottsverksamhet i kommunen.

Miljö- och byggavdelningen

Miljö- och byggavdelningen är underställd miljö- och byggnämnden. Nämnden fullgör kommunens uppgifter i frågor som rör skydd av miljö och hälsa enligt speciallagstiftningar. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet och vad som i lag, författning etc. sägs om byggnadsnämnd. Miljö- och byggnämnden ska genom planläggning, lämplighetsprövning och rådgivning främja en från allmän synpunkt god bebyggelseutveckling, verka för en god hushållning med naturresurserna inom kommunen, samt lämna råd och service till myndigheter, företag och kvinnor och män, flickor och pojkar. Miljö- och byggnämnden ska informera om miljö- och hälsoskydd samt plan- och byggfrågor enligt ansvarsområdet. Nämnden ska även bedriva ett aktivt samarbete med statliga och övriga kommunala myndigheter i miljö- och hälsoskyddsfrågor, plan- och byggfrågor, samt frågor som rör hushållning med naturresurser.

Arbetet med skydd av människors hälsa och miljö

Miljö- och byggavdelningens arbete med miljö- och hälsoskyddsfrågor sker utifrån miljöbalken och dess följdförfattningar samt livsmedelslagstiftningen.

Miljöbalken finns för att;

- skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter,
- bevara och vårda värdefulla natur- och kulturmiljöer,

- bevara den biologiska mångfalden
- tillse att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att långsiktig god hushållning tryggas
- återanvändning och återvinning, liksom hushållning med material råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås

Miljö- och byggavdelningen kontrollerar att livsmedelsföretagarna i kommunen följer livsmedelslagstiftningen, vilken syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel.

Arbetet med plan- och byggfrågor

Plan- och bygglagen innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Miljö- och byggavdelningen upprättar och underhåller byggnads- och adressregister samt administrerar kommunens arbete med geografiskt informationssystem, GIS.

Arbete med alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Avdelningen prövar också ansökningar om tillstånd enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter, samt har tillsynsansvar över serveringstillstånd, tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel. Detta arbete utförs för socialnämnden.

2.2.5 Kommunalförbund

Räddningstjänstförbundet Jämtland

Räddningstjänsten Jämtland är ett kommunalförbund där kommunerna Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund och Östersund samverkar. Samarbetet inleddes 2004, och syftet med förbundet är att optimera de resurser som finns utspridda i kommunerna.

Förbundets beslutande församling kallas för direktion, och består av förtroendevalda från de olika medlemskommunerna. Kommunerna har i och med bildandet av förbundet, överlämnat ansvaret för de uppgifter som fastställs i förbundsordningen till direktionen.

Förbundet ska identifiera risker, förhindra olyckor och medverka till en miljö där människor känner sig trygga. De ska genomföra räddningsinsatser på ett professionellt sätt, med bra utrustning och med största möjliga miljöhänsyn.

Strömsunds kommuns deltidstationer finns i Backe, Gäddede, Hammerdal, Hoting och Strömsund.

2.3 Övergripande beskrivning av Strömsunds kommuns geografiska område ur ett krisberedskapsperspektiv

Strömsunds kommun är den nordligaste av Jämtlands läns åtta kommuner. Den gränsar till tre andra kommuner i Jämtlands län och har Krokoms kommun till väst och Ragunda kommun och Östersunds kommun i söder. I norr gränsar kommunen till Dorotea kommun och Vilhelmina kommun som ligger i Västerbottens län och i öst till Sollefteå kommun i Västernorrlands län. Den gränsar även till Norge i nordväst till de norska kommunerna Røyrvik och Lierne i Trøndelag fylke. Riksgränsen består av fjäll med några vägövergångar.

Strömsunds kommun hade år 2018 enligt Statistiska Centralbyrån 11 703 invånare.¹ Befolkningstätheten är låg, cirka en invånare per km². Omkring 60 procent av befolkningen bor i tätorter, vilket innebär att det finns stora obebodda områden i kommunen. Centralorten, Strömsund, med drygt 3 700 invånare, är belägen vid Ströms Vattudal. Andra större tätorter är Hammerdal (cirka 1 200 invånare), Hoting (cirka 700 invånare), Backe (cirka 600 invånare) och Gäddede (cirka 400 invånare).

2.3.1 Människors liv och hälsa

Region Jämtland Härjedalen driver hälso- och sjukvård i länet. I Strömsunds kommun bedriver Region Jämtland Härjedalen Backe hälsocentral och Strömsunds hälsocentral. Men även Närvård Frostviken finns beläget i Gäddede, som är ett samarbetsavtal mellan Strömsunds kommun och Region Jämtland Härjedalen. Verksamheten omfattar bland annat primärvård vid hälsocentral och ambulans. Även Nya Närvården AB finns i Hoting och Strömsund. Ambulansstationer finns i Gäddede och Strömsund.

Jämtlands räddningstjänstförbund åker förutom på vanliga larm som bränder och trafikolyckor, även på IVPA-larm (i väntan på ambulans) och utgör ytterligare en livräddande insats.

2.3.2 Samhällets funktionalitet

Inom Strömsunds kommun finns samhällsviktig verksamhet inom både den privata och offentliga sektorn.

Genom kommunen passerar E45 i nord-sydlig riktning, en europaväg från Gelas på Sicilien till Karesuando i norra Sverige. Vägen är utpekad som

¹ Statistiska centralbyrån, 2018 www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=2313®ion2 (Hämtad 2019-07-25)

riksintresse av Trafikverket och är även av särskild nationell och internationell betydelse. Väg 342 sträcker sig från kommunens östra till västra delar. Väg 346 och E45 är rekommenderad färdväg för farligt gods. E45an går igenom tätorterna Hammerdal, Strömsund och Hoting och blandas med gång- och cykeltrafik, samt med lokal centrumtrafik. Inlandsbanan ger tillgång till järnvägskapacitet i kommunen och är en viktig förutsättning för industri och turism. På järnvägen transporteras framförallt timmer och massaved samt flis och torv, flera dagar i veckan. Godstågen går mellan orter i söder och norr och vidare från inlandet ut till kusten via de tvärbanorna som ansluter till Inlandsbanan. Kommunens viktigaste flygplatser är Åre-Östersunds flygplats på Frösön och Vilhelmina flygplats.

Väg 346 är av särskild betydelse för regional eller interregional trafik och är av Trafikverket utpekad som riksintresse, på grund av att den är en viktig förbindelse mellan kusten Sundsvall/ Härnösand och norra Jämtland/Västerbottensfjällen. Vägen är även ett stråk för godstransporter nationellt och regionalt i öst-västlig riktning i norra Jämtland. Vägen har koppling till järnvägen Forsmo-Hotingbanan och är rekommenderad färdväg för farligt gods.

Väg 342, vildmarksvägen, via Strömsund och Gäddede, är en viktig transportled i öst-västlig riktning, framförallt för transporter mellan Norge och Sverige. Vägen är även av stort riksintresse, då vildmarksvägen fortsätter norrut från Gäddede, över kalvfjäll, vid Stekenjokk, och vidare in i Västerbotten till Klimpfjäll i Vilhelmina kommun. Vägen är avstängd under vinterhalvåret och öppnar under juni månad.

E45 och väg 346 är utpekade som riksintresse för vägtrafik.

Under högsäsong så som vinter och sommar, ökar antalet transporter på vägarna eftersom det är många besökande turister som vill ta del av Strömsunds kommun.

Vatten och avlopp

Kommunen ansvarar för vatten och avlopp och arbetar med tre olika typer av vatten: dricksvatten, avloppsvatten och dagvatten. De flesta invånarna i kommunens tätorter är anslutna till det kommunala vattnet och avloppet. Men det finns även de som har eget vatten och avlopp. Kommunen har för närvarande fem beslutade vattenskyddsområden, som är till för att minska risken för olyckor och mildra konsekvenserna om en olycka sker.

Avfall

Kommunen sköter även tömning och transport av hushållssopor för drygt 6 000 åretruntbostäder. Det finns fem åretruntöppna återvinningscentraler i kommunen.

Energi och uppvärmning

Strömsunds kommun har ett kommunalt bolag, Jämtlandsvärme AB, som arbetar för att ge värme till hushållen i Strömsunds kommun.

Kraftnät

Kommunens elnät drivs av E.ON och Blåsjönnät AB. E.ON har senaste åren investerat i kommunen för att öka leveranssäkerheten.

Bredband och IT

Kommunen har beslutat att bygga ett bredbandsnät med optofiber. Utbyggnaden av det ortssammanbindande nätet är påbörjad.

2.3.3 Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter

Detta skyddsvärde handlar om människors tilltro till demokratin och rättsstaten samt förtroende för samhällets institutioner och det politiska beslutsfattandet, ledningsförmåga på olika nivåer, avsaknad av korruption och rättsövergrepp.

Strömsunds kommun ligger inom Polismyndighetens region Nord, polisområde Jämtland Härjedalen. En bemannad polisstation finns i Strömsunds tätort.

2.3.4 Miljö och ekonomiska värden

Kommunen har en översiktsplan som bland annat syftar till att skapa beredskap för framtida förändringar och att säkerställa olika typer av bevarandevärden inom kommunen.

2.3.5 Nationell suveränitet

Med nationell suveränitet menas kontroll över nationens territorium och över de politiska beslutsprocesserna i landet samt säkrande av nationens försörjning med förnödenheter. Militärregion Nord omfattar länen Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland.

De regionala staberna har som uppgift att leda bevaknings- och skyddsuppgifter, genomföra civil-militär samverkan samt stöd till samhället. De regionala cheferna med stab ska stödja samhällets krisberedskap både vid händelser i fred, vid kris vid och krig.

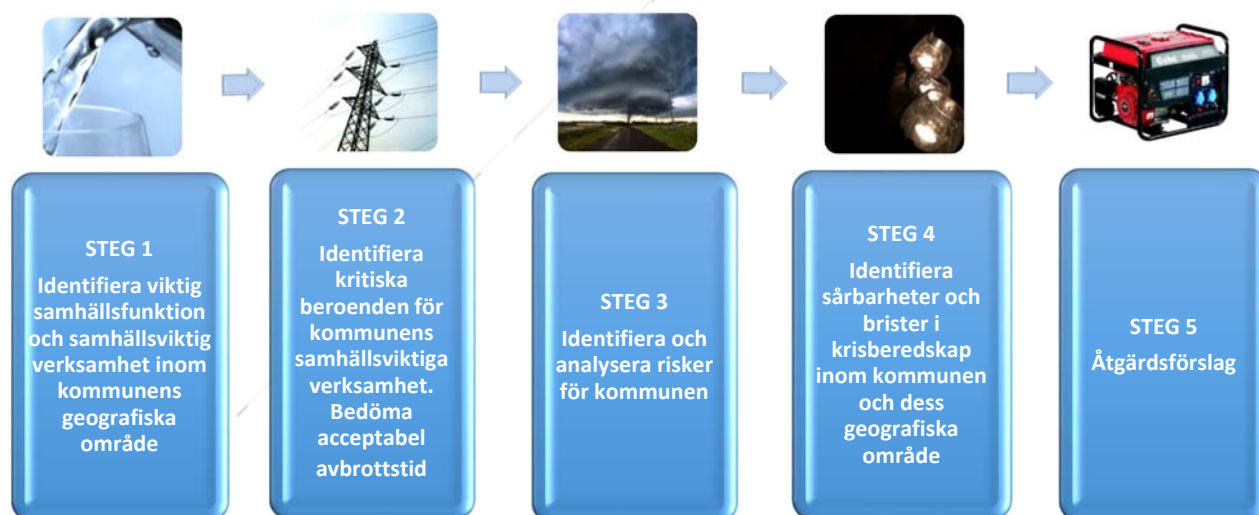
3. Beskrivning av arbetsprocess och metod

3.1 Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsanalysarbetet

Med utgångspunkt i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser har Strömsunds kommun använt sig av ROSA-metoden, som Växjö kommun har arbetat fram. Metoden har tagits fram så att den ska kunna tillämpas och användas av andra kommuner. Strömsunds kommun har tagit idéer från metoden och utvecklat en egen process för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen. Grundidén i ROSA-metoden är att det inte går att identifiera alla de tusentals specifika händelser som kan inträffa i en kommun. Metoden bygger på scenarier efter att de viktigaste riskerna och hoten har identifierats.

Strömsunds kommuns analys utgår från gemensamma begrepp, definitioner och exempel på händelser och som används i kommunens RSA-arbete.

Strömsunds kommuns RSA-process:

I Strömsunds kommun har säkerhetssamordnaren startat upp arbetet med att ha en information för kommunens ledningsgrupp om kommuners krisberedskap, vad arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen innebär samt hur arbetet ska bedrivas. Därefter har säkerhetssamordnaren startat upp riskhanteringsgruppen med representanter från samtliga förvaltningar, Strömsunds hyresbostäder och Jämtlandsvärme AB.

Vid det första mötet med riskhanteringsgruppen informerades gruppen om det svenska krishanteringssystemet, kommunens ansvar vad gäller krisberedskap, kommande arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen samt syftet med arbetet. Vi gick också igenom syftet med gruppen, vad gruppen ska arbeta med samt uppgifter och mandat som representanterna har.

Vid ett andra arbetsmöte identifierades viktiga samhällsfunktioner och samhällsviktiga verksamheter på övergripande nivå inom kommunen och dess geografiska område. Detta gjordes tillsammans i diskussioner med hjälp av MSBs vägledning för samhällsviktig verksamhet.²

Vid ett tredje arbetsmöte identifierades beroenden för de samhällsviktiga verksamheterna.

Vid det fjärde arbetsmötet identifierades de hot och risker som kan inträffa i kommunen. Detta gjordes genom att gruppen fick brainstorma fram risker på post-it lappar utifrån kategorierna:

- Naturolyckor
- Andra olyckor
- Teknisk infrastruktur- och försörjningssystem
- Antagonistiska hot och social oro
- Sjukdomar

Dessa sammanställdes och numrerades därefter. Sedan delades representanterna in i grupper där de tilldelades cirka fyra till fem risker vardera att gå vidare med för att göra en riskbedömning. Där fick de i uppgift att utveckla riskerna till en scenariorubrik om högst två-tre ord. Till exempel om den identifierade risken var storm så utvecklades den till rubriken "Kraftig storm". Uppgiften innehöll också att bedöma sannolikhet och konsekvens på en skala mellan 1-5 samt att anteckna vad sannolikhet- och konsekvensbedömningen baseras på.

Efter det fick grupperna presentera sina rubriker och bedömningar och sedan gick gruppen gemensamt igenom varje riskbedömning för att komma fram till konsensus. Vi placerade sedan in bedömningarna i en riskmatris, och valde ut 12 risker som sedan utvecklades till scenarier av säkerhetssamordnaren.

På det fjärde arbetsmötet presenterades 12 scenarier, där vi diskuterade utformning i stort och ändrade tills alla var överens. Därefter beslutade vi vilket

² Vägledning för samhällsviktig verksamhet. Att identifiera samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden samt bedöma acceptabel avbrottstid, MSB620 – januari 2014.

scenario som vi skulle gå vidare med för att analysera djupare i varje verksamhet. Riskscenarierna finns att läsa i bilaga 2.

Utifrån det scenario vi valde att prioritera för att analysera djupare fick gruppen i uppgift att presentera riskscenariot i sin förvaltning eller bolag och diskutera om verksamheten och kommunen kan hantera händelsen med avseende på till exempel information internt och externt, ledningsförmåga, skola, omsorg, resurser med mera, samt om det finns några svaga punkter inom verksamheten. För att kunna svara på dessa frågor, gavs gruppen stödfrågor att svara på för att lättare komma igång med diskussioner. Nedan visas de stödfrågor som gruppen kunde använda sig av:

- Hur påverkas er verksamhet av händelsen?
- Vilka konsekvenser får händelsen? Vad händer till exempel med verksamheten om ett beroende till verksamheten inte fungerar?
- Vad behöver verksamheten för att kunna upprätthålla sin leverans? Saknas det några resurser?
- Finns det alternativa sätt att tillgodose behov, utan den verksamhet eller resurs man är beroende av?
- Hur länge kommer verksamheten klara sig utan den verksamhet eller resurs den är beroende av vid händelser?
- Hur kommer kommunen i stort att klara händelsen?

Nedanstående skala fick förvaltningarna använda som stöd i bedömningen hur påverkad den samhällsviktiga verksamheten var av scenariot:

Nivå	Påverkan
1	Mycket liten påverkan
2	Liten påverkan
3	Normal påverkan
4	Stor påverkan
5	Mycket stor påverkan

Vid det femte arbetsmötet presenterade varje representant förmågor, sårbarheter och brister som identifierats i diskussionerna om kommunens krishanteringsförmåga. Mötet avslutades med förslag på åtgärder.

3.2 Metoder som använts i RSA-arbetet

Sannolikhet- och konsekvensskalorna som har använts i arbetet med att bedöma identifierade risker, baseras på Länsstyrelsen Jämtlands läns rekommendationer.³

³ Kommentarer till MSB:s föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalyser, 2015-03-09, diarienummer 451-2049-2015, Länsstyrelsen Jämtlands län.

Sannolikhetsskalan delas in i:

Nivå	Sannolikhet	Tidsintervall
1	Mycket låg sannolikhet	1 gång per 100 år (eller mindre)
2	Låg sannolikhet	1 gång per 50-100 år
3	Medelhög sannolikhet	1 gång per 10-50 år
4	Hög sannolikhet	1 gång per 1-10 år
5	Mycket hög sannolikhet	1 gång per år (eller mer)

Konsekvensskalan delas in i: *(det räcker att en av indikatorerna i beskrivningen är uppfylld)*

Nivå	Konsekvenser	Beskrivning
1	Mycket begränsade	Små direkta hälsoeffekter, mycket begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot enskild samhällsfunktion.
2	Begränsade	Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner.
3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.

3.3 Vägledningar som använts i RSA-arbetet

- MSBFS 2015:5 Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser
- Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser, MSB245, april 2011
- Vägledning för samhällsviktig verksamhet. Att identifiera samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden samt bedöma acceptabel avbrottstid, MSB620, januari 2014.
- ROSA – en metod för risk- och sårbarhetsanalyser, Länsstyrelsen Kronobergs län, 2003-10-27.
- Handbok för kommunalt RSA-arbete, Länsstyrelsen Västra Götalands län, FOI, FOI-R – 4656 – SE, December 2018.

3.4 Funktioner som medverkat i RSA-arbetet

- Kommundirektör med ledningsgrupp.
- Representanter från teknik- och serviceförvaltningen, barn- kultur- och utbildningsförvaltningen, vård- och socialförvaltningen, framtids- och utvecklingsförvaltningen, miljö- och byggavdelningen och kommunledningsförvaltningen.
- Representanter från Strömsunds hyresbostäder AB och Jämtlandsvärme AB.
- Säkerhetssamordnare.

3.5 Material och underlag som använts för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har följande material använts:

- Strömsunds kommuns tidigare risk- och sårbarhetsanalys.
- Strömsunds kommuns webbplats och informationsmaterial.
- Strömsunds kommuns översiktsplan.
- Riskanalyser inom kommunens förvaltningar och bolag.
- Andra kommuners risk- och sårbarhetsanalyser.
- Befolkningsstatistik från SCB.
- Styrel.
- Regionala analyser.
- Nationella analyser och underlag.

3.6 Avgränsningar och motivering

Detta är resultatet av Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys enligt 2 kap. 1§ i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, och omfattar extraordinära händelser utifrån sitt geografiska områdesansvar avseende perioden fram till och med år 2022. Rapporten följer dispositionen som anges i 4 §, MSBFS 2015:5, föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser. Strömsunds kommun har valt att inte integrera klimatanpassning så mycket i risk- och sårbarhetsanalysen, utan har arbetat fram en separat klimatanpassningsplan. Klimatanpassningsplanen kan ses som ett parallellt dokument till kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor har inte beaktats i denna risk- och sårbarhetsanalys. Den har hanterats i särskild ordning av Jämtlands räddningstjänstförbund som upprättat ett handlingsprogram utifrån de fastställda kraven.

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen och i denna rapport används vedertagna begrepp och skalor för bedömningar vilka återfinns i bilaga 1.

3.7 Sekretess

Inte någon del av detta dokument, som utgör Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys är belagt med sekretess och är öppet för allmänheten att ta del av. Det finns fyra bilagor som innefattar sekretess.

4. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

Nedan redovisas en bild av identifierad samhällsviktig verksamhet som finns inom kommunens geografiska område. Sådan verksamhet ägs och bedrivs inte enbart av det offentliga, utan även privata aktörer har ett ansvar.

Med samhällsviktig verksamhet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

4.1 Inom kommunens verksamhet

Samhällssektor	Viktig samhällsfunktion	Samhällsviktig verksamhet
Energiförsörjning	Värmeförsörjning	Fjärrvärmeverk och ledningar
Finansiella tjänster	Betalningar, löneutbetalningar	Ekonomienheten
Hälso- och sjukvård samt omsorg	Akutsjukvård Primärvård och hemsjukvård Funktionsnedsatta och äldre Individ- och familjeomsorg Smittskydd Omsorg om barn	Ambulans Hälsocentral, äldreboenden, särskilt boende, gruppboenden, hemtjänst, personlig assistans, hemsjukvård Socialtjänst Hälsoskydd Förskolor inkl. "nattis", fritidshem, dagbarnvårdare
Information och kommunikation	IT-infrastruktur Produktion och distribution av information internt och externt Elektronisk kommunikation	IT-enheten Kommunens webbplats Sociala medier Kommunväxeln Rakel
Kommunalteknisk försörjning	Dricksvattenförsörjning Avlopp Renhållning	Vattenverk Vattentäkt Ledningsnät för vatten och avlopp

	Väghållning Lokalvård Fastighetsförvaltningen	Reningsverk Slamhantering Vägunderhåll (snöröjning, sandning mm) Lokalvård Fastighetsförvaltningen Teknisk beredskap
Livsmedel	Distribution av livsmedel Kontroll av livsmedel	Produktionskök Miljö- och hälsoskydd
Offentlig förvaltning - Ledningsfunktioner - Stödfunktioner	Lokal ledning	Kommunens krisledning och krisledningsplats
Skydd och säkerhet	Räddningstjänst Krisledning	Jämtlands räddningstjänstförbund Brandstationer Tjänsteperson i beredskap (TiB)

4.2 Inom kommunens geografiska område

Samhällssektor	Viktig samhällsfunktion	Samhällsviktig verksamhet
Energiförsörjning	Elförsörjning Drivmedelsförsörjning	Elnätföretagens verksamhet Drivmedelsföretagens verksamhet (Bensinstationer, depåer mm)
Finansiella tjänster	Betalningar Tillgång till kontanter	Kontanthanterare Värde transporter Banker
Handel och industri	Detaljhandel	Bensinmackar Apotek
Hälso- sjukvård samt omsorg	Akutsjukvård Primärvård Läkemedels- och materielförsörjning	Ambulans Hälsocentraler Apotek
Information och kommunikation	Fast telefoni Mobil telefoni Internet Radio- och tv-kommunikation Post	Servanets verksamhet (fiberdragningar), Teleoperatörers verksamhet Rakel VMA Radiomaster Postnords verksamhet

Livsmedel	Distribution av livsmedel Tillverkning av livsmedel Primärproduktion Kontroll av livsmedel	Livsmedelsbutiker Leverantörer av livsmedel Livsmedelsverket, Länsstyrelsen
Offentlig förvaltning	Begravningsverksamhet	Begravningsbyråer Bårhus Transporter
Skydd och säkerhet	Polis (fjällräddning) Bevaknings- och säkerhetsverksamhet Alarmeringstjänst Militär verksamhet	Polismyndigheten Bevakningsföretag SOS Alarm Hemvärnet
Transporter	Kollektivtrafik Järnvägstransport Vägtransport	Länstrafiken Järnvägsföretags verksamhet Trafikverket Speditionsföretag

5. Identifierade kritiska beroenden för Strömsunds kommuns samhällsviktiga verksamhet

Kommunen har utifrån den samhällsviktiga verksamhet som kommunen själv förvaltar, identifierat kritiska beroenden. Med kritiska beroenden menas sådant som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Vid ett bortfall av eller en störning i leveransen av sådana beroenden kan följden bli att en extraordinär händelse inträffar. Kritiska beroenden kan betraktas som sårbarheter som varje verksamhet bör känna till och kunna hantera⁴.

När identifieringen genomfördes delades beroendena in i fem olika kategorier, enligt nedan:

- Infrastruktur.
- Verksamhetsnära system.
- Personal.
- Kapital, varor och tjänster.
- Information.

En övergripande sammanställning av de beroenden som kommunens verksamheter identifierat visar att fler beroenden är externa än interna. Identifieringen visar att infrastruktur och personal är de beroenden som är mest kritiska för verksamheterna. Inom området infrastruktur har bland annat elförsörjning, elektroniska kommunikationer, drivmedel och stora delar av kommunal teknisk försörjning identifierats. Inom området personal har verksamheterna identifierat att det vid en händelse kan vara en lägre bemanning än vardagen, men det handlar inte bara om bemanningen, utan också om att ha rätt personal, mandat och kompetens.

Även kategorin varor och tjänster är ett område som de flesta verksamheter är beroende av i form av till exempel livsmedel och läkemedel. Tjänster kan till exempel omfatta samarbeten med upphandlade leverantörer, samarbeten med grannkommuner och andra myndigheter samt samhällstjänster.

Inom kategorin verksamhetsnära system har tillgång till vissa datasystem identifierats, där tillgången är väldigt viktig för många av kommunens verksamheter, främst inom vård- och socialförvaltningen.

Kategorin information handlar till mestadels om att kunna dela lägesbilder, sprida eller motta information för att kunna bedriva verksamheten, och har främst identifierats inom lokal ledning, men också inom verksamheterna för att kunna planera för sin verksamhet den kommande tiden.

⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, 2015, MSBs föreskrifter om kommuner och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS: 2015:5

En slutsats att dra är att de allra flesta verksamheter är beroende av personal, vilket bedöms som det mest kritiska av gruppen. Utan personal fungerar inte verksamheterna. En annan slutsats som dragits är att alla verksamheter är beroende av varandra, därför är det av stor vikt att verksamheterna samverkar före, under och efter i risk- och krishanteringsarbetet.

6. Identifierade och analyserade risker för Strömsunds kommun och dess geografiska område

Nedan redovisas en bild över identifierade och värderade risker. Syftet är att identifiera de risker som finns inom Strömsunds kommuns geografiska område, som skulle kunna utvecklas till extraordinära händelser och som innebär en risk för människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet och grundläggande värden.

Värderingen har, som nämnts under kapitel 3.2 "Metoder som använts i RSA-arbetet", skett utifrån rekommendationer från Länsstyrelsen i Jämtlands län, och ska enbart ses som en uppskattning. Anledningen är att det för extraordinära händelser i många fall är omöjligt att bedöma sannolikheten.

Vid identifieringen delades riskerna in i följande riskområden:

- Naturolyckor
- Andra olyckor
- Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
- Antagonistiska hot och social oro
- Sjukdomar

6.1 Riskmatris

Riskmatrisen på sida 25 har valts att användas vid värdering av identifierade risker. Det är två sammanlagda skalor som används för bedömning av hur troligt det är att en risk inträffar och vad konsekvenserna blir. Riskmatrisen lägger större vikt vid konsekvenserna än vid sannolikheten när den sammantagna risken värderas.

Riskmatrisen ger en överskådlig redovisning av den sammantagna riskbilden och har utgjort ett underlag för prioritering för vilka risker riskhanteringsgruppen valde att gå vidare med och utveckla till riskscenarier, för att göra fördjupade analyser på. Den röda färgen beskriver att risken är oacceptabel och den gröna att risken är acceptabel.

Att använda en riskmatris kan vara problematiskt på grund av att det är relativt lätt att styra resultatet. Trots detta är riskmatrisen ett vanligt verktyg som lämpar sig väl för att ge en grov överblick av samtliga risker som har identifierats. Det är också viktigt att komma ihåg att risk- och sårbarhetsanalysen omfattar extraordinära händelser, vilket innebär att de identifierade riskerna kommer att ge allvarliga konsekvenser, och hamnar då oftast längre till höger i matrisen än till vänster. Nedan presenteras kommunens värdering av identifierade risker.

Nedan redovisas de identifierade riskerna och bedömning av riskerna inplacerade i riskmatrisen.

Naturolyckor	Andra olyckor
1.1 Kraftig storm	2.1 Större brand i fastighet
1.2 Större skogsbrand	2.2 Utsläpp giftigt ämne
1.3 Kraftigt snöfall	2.3 Allvarligt dammbrott
1.4 Höga vattenflöden/ översvämningar	2.4 Större allvarlig trafikolycka
	2.5 Olycka farligt gods

Antagonistiska hot och social oro	Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
3.1 Ryktesspridning	4.1 Långvarigt elavbrott
3.2 Skjutning	4.2 Långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation
3.3 Grov kriminalitet	4.3 Långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen
3.4 Våldsbejakande extremism	4.4 Långvarigt fjärrvärmeavbrott
3.5 Terror	4.5 Otjänligt vatten
3.6 Dataintrång	

Sjukdomar
5.1 Stort influensautbrott
5.2 Pandemi
5.3 Epidemi
5.4 Epizooti
5.5 Zoonos

Mycket hög 5			3.4		
Hög 4			3.1	2.5, 5.1, 5.3	1.1, 1.4
Medelhög 3		3.3	1.3, 2.2, 2.4	3.6, 4.1, 4.2, 5.2	2.1
Låg 2				1.2, 3.2, 4.4, 4.3	2.3, 4.5
Mycket låg 1					3.5
Sannolikhet	Mycket begränsade konsekvenser 1	Begränsade konsekvenser 2	Allvarliga konsekvenser 3	Mycket allvarliga konsekvenser 4	Katastrofala konsekvenser 5
Konsekvens					

Sannolikheten för epizooti⁵ och zoonos⁶ är svårt att bedöma, då dessa innefattar flera olika sjukdomar som kan smitta från djur till människa, och som är olika utbredda. Konsekvenserna kan också variera mellan mycket begränsade konsekvenser till katastrofala konsekvenser beroende på vilken smitta det handlar om.

6.1 Naturolyckor

Idag ser vi att vi har snabba klimatförändringar att vänta de närmaste årtiondena, vilket kommer påverka samhället på olika sätt. Genom att stegvis anpassa samhället efter klimatförändringarna kan vi i viss utsträckning hantera konsekvenserna som klimatförändringarna för med sig. Om vi inte klarar av att anpassa samhället i lagom takt och omfattning, kommer risken för olika typer av olyckor, störningar och problem, att öka. Resultatet kan bli att klimatförändringarna förstärker olika slags hot och risker, vilket gör att arbetet inom samhällsskydd och beredskap blir ännu viktigare.

Det förändrade klimatet påverkar samhällsskydd och beredskap genom att det bidrar till ökad risk för extrema väderhändelser och naturolyckor. Klimatförändringarna kan indirekt även öka risken för störningar och avbrott i samhällsviktiga verksamheter. Större påfrestningar på bebyggelse och infrastruktur ökar risken för skador och förstörelse.

Om extrema väder, skogsbränder, översvämningar och andra naturolyckor blir mer vanliga ökar inte bara kraven på den direkt hanterande räddningstjänsten, utan även kraven på geografiskt områdesansvariga och krisberedskapen i stort, till exempel i form av ledning, samordning, information och prioritering av resurser.⁷

6.1.1 Stormar

Under senare tid har omfattningen av stormskador ökat i Sverige, men även i Europa. Ett exempel är stormen Gudrun som inträffade år 2005, med omfattande skador på skog, byggnader, infrastruktur, annan egendom, olyckor och då 18 personer miste livet.

Det är osäkert hur stormarna kommer att se ut framöver, men det går inte att utesluta att det kan bli blåsigare. Stormarna skulle kunna bli både mer intensiva och med högre vindhastigheter samt omfatta större geografiska områden.⁸

⁵ Epizooti innebär en allvarlig smittsam djursjukdom som kan utgöra ett hot mot människors eller djurs hälsa. Exempel på epizootier är fågelinfluensa, mjältbrand, mul- och klövsjuka och tuberkulos m.fl.

⁶ Zoonoser är sjukdomar eller smittämnen som kan spridas mellan djur och människor på ett naturligt sätt. Exempel på zoonoser är fästingspridda sjukdomar, rabies, toxoplasmos m.fl.

⁷ Wahlberg, Maria, Jacobsson, Kristin, Jansson, Benny, Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, en översikt, MSB, 2012.

⁸ Postgård, Ulrika, Skador och effekter av storm – en kunskapsöversikt, MSB, 2013.

År 2013 drabbades Jämtlands län och värst Strömsunds kommun av stormen Hilde, som medförde stora skador på skog, bebyggelse och infrastruktur. Många var utan ström och telefoni en längre tid.

Viktiga samhällsfunktioner som kan beröras av risken:

- Dricksvattenförsörjning.
- Elförsörjning.
- Värmeförsörjning.
- Hälso- och sjukvård samt omsorg.
- Kommunikation.
- Livsmedelsförsörjning.
- Transporter.
- Vägar.
- Räddningstjänst, polis och ambulans.

Kritiska beroenden som kan beröras av risken

- El och värme.
- Dricksvatten och avlopp.
- Personal.
- IT.
- Vaghållning.
- Livsmedel.
- Kommunikation och information.
- Drivmedel.
- Journalsystem.

Risken kan få konsekvenser på eller för

- Skador på fastigheter, skog och infrastruktur
- Människors liv och hälsa
- Svårt att bedriva de samhällsviktiga verksamheterna utan personal och kompetens

Sannolikheten för att en kraftig storm ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

Konsekvenserna av en kraftig storm bedöms kunna bli katastrofala. Den fullständiga analysen av scenario kraftig storm finns i sekretessbelagd bilaga.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.1.2 Skogsbränder

Varje år inträffar mellan 3 000 och 4 000 bränder i skog och mark i Sverige, omfattningen varierar men oftast berörs över 2000 hektar årligen.

Människors aktiviteter utomhus, som till exempel att elda gräs, grilla, barns lek med eld eller anlagda bränder, är den främsta orsaken till att gräs- och skogsbränder uppstår. Men det beror också på miljön och vädret. Gnistbildning som uppstår från till exempel tåg och skogsmaskiner kan göra att det uppstår brand i skog och mark, även åska och blixn gör att bränder uppstår.⁹

Risken för skogsbränder ökar med ett varmare klimat, både ytan samt skogsbrändernas antal kan komma att öka, samt förlängd brandrisksäsong. Framkomlighet på vägar och järnvägar kan begränsas av skogsbränder, det kan också skada system för kraftmatning, system med luftledningar, master och även eldistribution.¹⁰

Skogsbränder sker under sommaren, oftast under perioden maj-juli. Risken för antändning och spridningshastigheten beror då på förutsättningarna i vädret och miljön. Gräsbränder förekommer framförallt tidigt under våren, när snön har smält bort torkar marken upp fort och torrt fjolårsgräs kan därför lätt antändas.¹¹

Under sommaren 2018 drabbades bland annat Jämtlands län av stora svårsläckta skogsbränder, och flera byar fick utrymmas. Temperaturen var väldigt hög under lång tid och det förekom inte så mycket nederbörd, vilket gjorde att brandrisken tidvis nådde rekordhöga nivåer.¹² I Strömsunds kommun finns det stora områden med skog, vilket kan bli problematiskt för räddningstjänsten, om en skogsbrand uppstår långt ifrån farbara vägar. Spridningsrisken är därmed stor.

Utifrån den utredning av hanteringen av skogsbränderna som presenterades den 7 februari 2019, står det att insatserna i stort sett fungerade bra men att fler aktörer behöver bli snabbare på att agera på uppkomna bränder.¹³

Sannolikheten för att större skogsbränder ska uppstå bedöms som låg.

⁹ SMHI, 2018 www.smhi.se/kunskapsbanken/brandrisker-idag-och-imorgon-1.87501 (Hämtad 2019-07-25)

¹⁰ Wahlberg, Maria, Jacobsson, Kristin, Jansson, Benny, Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, en översikt, MSB, 2012.

¹¹ SMHI, 2018 www.smhi.se/kunskapsbanken/brandrisker-idag-och-imorgon-1.87501 (Hämtad 2019-07-25)

¹² Krisinformation.se, 2018 www.krisinformation.se/handelser-och-storningar/2018/brandrisk2018 (Hämtad 2019-07-25)

¹³ Krisinformation.se, 2019 <https://www.krisinformation.se/nyheter/2019/februari/utredning-om-sommarens-skogsbrander-klar> (Hämtad 2019-07-25)

2	Låg	1 gång per 50-100 år
---	-----	----------------------

Konsekvenserna av större skogsbränder bedöms kunna bli mycket allvarliga. Djupgående analys av riskscenario "Större skogsbrand" är ännu inte genomförd.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.1.3 Snö

Snö i stora mängder kan orsaka skador på byggnader, ledningar och träd, vägar kan bli svårframkomliga och kommunikationer får stängas ner. Problemen brukar bli värre tillsammans med kraftig vind samt om snön är blöt och tung.¹⁴

Snötäckets varaktighet beräknas minska i samband med klimatförändringarna. Trots det så förekommer det fortfarande år då det kommer stora mängder snö på kort tid, som får negativa konsekvenser på viktiga samhällsfunktioner. Den 1-3 februari 2018, orsakade blåst och stora snömängder problem utmed Norrlandskusten. Det största uppmätta snödjupet blev 175 centimeter i Gåltjärn i Ångermanland den 2 februari. Blåsten medförde drivbildning och trafikläget var besvärligt. Även Jämtland hade rikligt med snö under vintersäsongen 2017/2018, men snön föll i omgångar, vilket gjorde att snöfallet gick att hantera med normala resurser.

Strömsunds kommun har drabbats av störningar i samband med snöfall och även tillsammans med hård vind. Konsekvenserna har bland annat inneburit strömavbrott på grund av träd på ledning, isbildning på ledningar med mera. Eftersom elbolagen satsar mer på att vädersäkra elnätet, förväntas störningar i elleveransen minska i kommunen framöver. Den stora utmaningen kan istället då vara extremväder som klimatförändringarna för med sig, vilket skulle kunna resultera i andra typer av skador på elnätet.

Sannolikheten för att kraftiga snöfall ska uppstå bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

Konsekvenserna av kraftiga snöfall bedöms kunna bli allvarliga. Djupgående analys av riskscenario "Kraftigt snöfall" är ännu inte genomförd.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

¹⁴ SMHI, 2017 www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/sno-1.34086 (Hämtad 2019-07-25)

6.1.4 Höga vattenflöden och översvämningar

Ett mildare vinterklimat ökar risken för extrema väder som till exempel översvämningar och skyfall. Ökad nederbörd, översvämningar, förändrade grundvattennivåer och skyfall ökar risken för översvämningar av bebyggelser och byggnader, överbelastning av ledningar för avlopp, vilket kan leda till källaröversvämningar och ökat behov av bräddning av avloppsvatten med åtföljande hälsorisker.

Det innebär även en ökad risk för översvämningar av vägar och tunnlar och att dessa samt broar och vägbankar riskerar att spolats bort. Även anläggningar och ledningsnät kan bli översvämmade om det är höga flöden i vattendrag och sjöar. De kan också rasera elstolpar och nätstationer och de elektroniska kommunikationerna är väldigt elberoende och påverkas av avbrott i elförsörjningen.

Risken för skador på vattenledningar och föroreningar av dricksvattnet ökar på grund av ökad risk för översvämningar. Det finns även en risk att betesmarker förorenas vid översvämningar. Översvämningar riskerar också skador på anläggningar för kraftproduktion och fjärrvärmenäten.¹⁵

Efter en snörik vinter 2009/2010, så kom vårfloden under 2010 i Sveriges nordligaste delar igång i mitten av maj efter ett temperaturomslag till högsommarvärme och stora regnmängder. I Strömsunds kommun har främst oreglerade vattendrag svämmat över i samband med vårfloden när det har varit en snörik vinter, samt då avsmältningen i skog och fjäll skett samtidigt.

Sannolikheten för att höga flöden och större översvämningar ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

Konsekvenserna av höga flöden och större översvämningar bedöms kunna bli katastrofala. Djupgående analys av riskscenario "Höga vattenflöden" är ännu inte genomförd. Erfarenheter från våren 2010 då det var höga flöden i Hammerdalssjön i Strömsunds kommun finns i bilaga.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.2 Andra olyckor

¹⁵ Wahlberg, Maria, Jacobsson, Kristin, Jansson, Benny, Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, en översikt, MSB, 2012.

År 2010 skrev MSB i "Olyckor och kriser 2009/2010 (MSB 0170-10) att dödsfall orsakat av olyckor minskat sedan 1970-talet men att det efter 1990-talet ökat. Stora olyckor, där fem eller flera personer omkommer, har minskat både vad gäller antal och omfattning. De flesta större olyckorna sker i vägtrafiken. Sannolikheten för att människor ska omkomma i olyckor i samband med kriser eller extraordinära händelser är väldigt låg.¹⁶

6.2.1 Bränder

Varje år inträffar cirka 30 000 bränder i Sverige, varav cirka 100 bränder med dödlig utgång. Under år 2017 miste 113 personer livet på grund av bränder.¹⁷ Personer över 65 år är överrepresenterade av befolkningen som löper störst risk att dö i bränder. Att bo kvar i sin egen lägenhet eller hus kan vara en trygghet för många äldre men det innebär också en fara om man inte kan hantera riskerna med bränder.¹⁸

När det gäller skolbränder, sticker Sverige ut som ett av de värst drabbade länderna i världen vad gäller anlagda bränder. Det kan handla om vandalisering som utförs av unga killar i grupp men även av tjejer. Motivet kan vara förstörelse, hat eller att man vill slippa ett prov eller läxförhör.¹⁹

I Jämtlands län har det inträffat fem stora bränder under 2000-talet i offentliga byggnader, som har kostat totalt cirka 89 miljoner kronor. De byggnader som bland annat brunnit är Brunflobadet 2007, Racklöfska skolan 2008, Lövstaskolan 2008, Svegs ishall 2010 samt Hackås skola 2012.

År 1987 anlades en brand på Hjalmar Strömerskolan i Strömsund av en elev.

Jämtlands räddningstjänstförbund samverkar tillsammans inom projektet ZamZynZ med polisen, kommunerna, regionförbundet, länsförsäkringar Jämtland och Brandskyddsföreningen Jämtland. Arbetssättet ska motverka bränder i skolmiljöer som är anlagda av barn och ungdomar.

Sannolikheten för att en större brand i fastighet ska uppstå bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

¹⁶ Olyckor och kriser 2009/2010 (MSB 0170-10)

¹⁷ Brandskyddsföreningen, 2017 www.brandskyddsforeningen.se/om-oss/pressrum/dodsbrandstatistik/statistik-per-ar/ (Hämtad 2019-07-25)

¹⁸ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2016 www.msb.se/sv/Om-MSB/Nyheter-och-press/Nyheter/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/Doda-i-brander-minskar---en-trend/ (Hämtad 2019-07-25)

¹⁹ Höjer, Henrik, Forskning och Framsteg, 2012-08-07 <https://fof.se/tidning/2012/7> (Hämtad 2019-07-25)

Konsekvenserna av en större brand i fastighet i Strömsunds kommun bedöms kunna bli katastrofala. Djupgående analys av riskscenario "Större brand i fastighet" är ännu inte genomförd.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.2.2 Industrier och farliga ämnen

I Strömsunds kommun finns det anläggningar som hanterar farliga ämnen, men de är inte många. En del anläggningar omfattas av Sevesolagstiftningen. Sevesolagstiftningen ska förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Skulle anläggningar med farliga ämnen börja brinna har vi bedömt att det kan få allvarliga konsekvenser. Det kan få konsekvenser för människors liv och hälsa, vårt dricksvatten, förorenad mark med mera.

Exempel på anläggningar som finns i kommunen som hanterar farliga ämnen är bland annat industriföretag, företag som lagrar mycket stora mängder däck, drivmedelsstationer samt återvinningscentraler. Det finns ett antal täkter i kommunen som omfattas av Sevesolagstiftningen.

Sannolikheten för att ett utsläpp med giftigt ämne ska uppstå bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

Konsekvenserna av ett utsläpp av giftigt ämne i Strömsunds kommun bedöms kunna bli allvarliga.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

6.2.3 Dammbrott

Det finns cirka 1 000 dammanläggningar i Sverige bland Sveriges Energis medlemsföretag. Som nämnts tidigare rinner Faxälven genom Ströms Vattudal, som ingår i Ångermanälvens avrinningsområde, samt Fjällsjöälven som rinner genom Tåsjöbygden och är en biflod till Ångermanälven. En stor risk i kommunen är dammar för kraftproduktion.

Kommunen samarbetar med aktörer inom Ångermanälvens hela avrinningsområde, för att klarlägga var det finns risk för att vattennivån höjs vid höga flöden. En beredskapsplan finns framtagen av Länsstyrelsen i Västernorrland, vars syfte är att ge en övergripande beskrivning av

konsekvenser, ansvar och roller, samt samverkan och planering av åtgärder och då främst utrymningsplanering. Det åligger respektive organisation i området att utarbeta egna planer.

Sannolikheten för ett dammhaveri inom kommunen bedöms som mycket låg.

1	Mycket låg	1 gång per 100 år (eller mindre)
---	------------	----------------------------------

Skulle ett dammhaveri ändå inträffa på någon av de större regleringsdammarna bedöms det kunna få katastrofala konsekvenser. Denna bedömning gör även länsstyrelsen, som klassificerat dammarna som en så kallad "tvåfyra", som innebär att ägaren till en sådan anläggning eller den som utövar verksamhet vid anläggningen är skyldig att hålla och bekosta särskild beredskap för att hindra eller begränsa skador vid en olycka. Djupgående analys av riskscenario "Allvarligt dammbrott" är ännu inte genomförd.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.2.4 Trafikolyckor och olyckor

Under år 2017 omkom 253 personer i vägtrafikolyckor. Under år 2018 omkom elva personer i vägtrafikolyckor i Jämtlands län, en ökning med en person jämfört med år 2017.²⁰ Som nämnts tidigare går Europaväg 45 genom Strömsunds kommun, vilket innebär att det både transporteras farligt gods men också en hel del turistbussar under sommarsäsongen, men också under vinterhalvåret när skidsäsongen är igång.

Det är sannolikt att allvarliga olyckor kommer att ske i vår kommun och att konsekvenserna kan bli allvarliga, främst för människors liv och hälsa. Kommunen har erfarenhet av mindre dödsolyckor i kommunen där Posom²¹ (psykiskt och socialt omhändertagande) har aktiverats för att ge krisstöd till bland annat anhöriga och vittnen. Vid en större olycka med många skadade och döda, ställs det stora krav på kommunens krishanteringsarbete vad gäller samordning och samverkan inom det geografiska området.

Sannolikheten för att en större trafikolycka med många inblandade ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

²⁰ Transportstyrelsen, 2019 www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/statistik/Olycksstatistik/official-statistik-polisrapporterad/ (Hämtad 2019-07-25)

²¹ Krisstöd för de människor som berörs av olyckor eller större katastrofer, utan att själva vara skadade, till exempel anhöriga och vittnen.

Konsekvenserna av att en större trafikolycka med många inblandade inträffar i Strömsunds kommun bedöms kunna bli allvarliga.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

6.2.5 Farligt gods

Det transporteras farligt gods genom Strömsunds kommun och det sker främst på E45:an. Det är framförallt drivmedel, det vill säga brandfarliga vätskor som är den största mängden farligt gods. Men det förekommer även brandfarliga fasta ämnen, giftiga ämnen och frätande ämnen.²²

Om en olycka med farligt gods skulle inträffa i Strömsunds kommun skulle konsekvenserna kunna bli att stora mängder giftiga eller farliga ämnen sprids i miljön, vilket kan påverka människors liv och hälsa inom det berörda området. Beroende på vad det är som transporteras, vilken mängd och andra omständigheter, varierar konsekvenserna om en olycka skulle ske.

Konsekvenserna av en olycka med farligt gods kan innebära att dricksvattenförsörjningen kontamineras av kemikalier och petroleumprodukter. Livet i sjöar och vattendrag kan skadas eller dö av till exempel formalin, klorättiksyra och ammoniak, som är giftiga ämnen för organismer och växter.

De konsekvenser som människor kan drabbas av skulle kunna vara dödliga skador, om personer befinner sig utomhus på över hundra meters avstånd vid en explosion. Det kan också bildas ett brandfarligt gasmoln som kan spridas och antändas en bit ifrån platsen där olyckan inträffat. Transporter som har giftiga gaser som till exempel klor, kan vid en olycka bilda gasmoln som skulle kunna spridas längre sträckor, men är också beroende på vädret.²³

År 1997 inträffade en allvarlig olycka med farligt gods i Kälarne i Bräcke kommun, då ett godståg spårade ut. Tåget var lastat med bland annat ammoniak, acetaldehyd, etylenoxid, svaveloxid och frätande syra. Centrala Kälarne evakuerades då det fanns risk för att en vagn med stora mängder ammoniak skulle börja läcka i samband med bärgning och utsätta människor i närheten för giftig gas.²⁴

²² Översiktsplan, Strömsunds kommun, antagen av kommunfullmäktige 2014-06-11

²³ Länsstyrelsen (2018), Kartläggning av transporter med farligt gods i Jämtlands län, Diarienummer: 450-8189-2018.

²⁴ Sveriges radio (2017), www.sverigesradio.se/sida/avsnitt/1082891?programid=3103 (Hämtad 2019-07-25)

Sannolikheten för att en olycka med farligt gods ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

Konsekvenserna av att en olycka med farligt gods inträffar i Strömsunds kommun bedöms kunna bli mycket allvarliga.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.3 Antagonistiska hot och social oro

Antagonistiska hot och social oro är ämnen som vi påminns om daglig dags. Nya säkerhetshot som vi står inför idag är bland annat cyberattacker, spionage, IT-brottslighet, digitala propagandakrig som kan inverka på antagonistiska hot och social oro. Säkerhetspolisen har även de senaste åren redogjort för den våldsbejakande extremismen i Sverige.

Antagonistiska hot kan beskrivas som hot som uppstår på grund av mänskligt agerande som fördelar sig längs en bred skala av händelser. Det kan sträcka sig från organiserad brottslighet till konflikter mellan stater. En allvarlig form av antagonistiskt hot är terrorhot.

Social oro kan beskrivas uppstå när en social obalans i samhället möter sociala risker och resulterar i händelser som påverkar samhällets institutioner och skapar obalans i det offentliga rummet. I ett samhälle med social obalans finns det risk att situationen kan övergå till social oro. Det kan ske väldigt fort och sprida sig över stora geografiska områden. En internationell händelse kan skapa oro lokalt och en lokal händelse kan få internationell spridning.

6.3.1 Ryktesspridning

Rykten är obekräftade uppgifter som sprids på grund av osäkerhet i situationen och individen. Det är bland annat massmedier, samhällskulturen och värderingar som påverkar ryktesspridningen samtidigt som individens ångest, osäkerhet och godtrogenhet är viktiga faktorer som underlättar spridningen av rykten. Det kan finnas både positiva och negativa rykten. Positiva rykten uttrycker en förhoppning om en positiv eller önskvärd utkomst, medan negativa rykten fokuserar på de hemska eller oönskade konsekvenserna.

Ett exempel på ryktesspridning som fick negativa konsekvenser är Instagram-upploppet i Göteborg 2012. Ett konto skapades på Instagram i syfte att publicera skvaller och elakheter genom tips. Följarna till kontot steg snabbt, från noll till cirka 8 000 följare på drygt ett dygn. Kontot ledde till upplopp, misshandel och brustna relationer.²⁵ Här är ett typexempel på när social oro uppstår fort och sprids snabbt.

²⁵ Sveriges radio, P3 dokumentär "Instagramupploppen Göteborg", 29 maj 2015.

Att ryktesspridning skulle inträffa i Strömsunds kommun bedöms som högt sannolikt. En händelse som Instagram-upploppet i Göteborg skulle kunna inträffa i Strömsunds kommun. Det kan också handla om ryktesspridning som uppkommer efter en händelse som inträffat, till exempel som vid terrorattacken på Drottninggatan i Stockholm april 2017, då det spreds i olika medier att det pågick skjutningar i en annan del av Stockholm strax efter vansinneskörningen på Drottninggatan, som sedan visade sig inte stämma. Precis efter att en händelse ägt rum finns det oftast väldigt lite bekräftad information, därför kan obekräftade uppgifter som skrivs i medier, senare visa sig vara felaktiga.

Sannolikheten för att ryktesspridning ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

Konsekvenserna av ryktesspridning bedöms kunna leda till allvarliga konsekvenser för en eller flera människors liv.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

6.3.2 Skjutning

BRÅs (brottsförebyggande rådet) statistik över anmällda brott för år 2018 visar att fullbordat mord och dråp samt misshandel med dödlig utgång med användning av skjutvapen i Sverige, mot kvinnor var sex stycken, motsvarande 103 stycken för män. Försök till mord med användning av skjutvapen mot kvinnor var 44 stycken, och motsvarande 245 stycken mot män.²⁶ I Strömsunds kommun finns inget brott anmält under dessa kategorier under 2018.²⁷

Sannolikheten att skjutningar ska inträffa i kommunen bedöms som låg men som skulle kunna få mycket allvarliga konsekvenser om det inträffade, särskilt om det är många skadade eller döda.

Sannolikheten för att en eller flera skjutningar ska uppstå bedöms som låg.

2	Låg	1 gång per 50-100 år
---	-----	----------------------

²⁶ BRÅ, Anmällda brott årsvis, 2019 www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html (Hämtad 2019-07-25)

²⁷ BRÅ, Anmällda brott i kommunerna, 2019 www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html (Hämtad 2019-07-25)

Konsekvenserna av en eller flera skjutningar bedöms kunna leda till mycket allvarliga konsekvenser för en eller flera människors liv. Djupgående analys av riskscenario "skjutning" är ännu inte genomförd.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.3.3 Kriminalitet

Att begå en kriminell handling innebär att på något sätt bryta mot lagen. Utan riktig kontroll över sitt område, på grund av en gränslösare värld, gör det lättare för den organiserade brottsligheten. Det kan handla om narkotika-, vapen-, och människohandel som utförs av kriminella organisationer i större eller mindre skala. En del terrorgrupper finansierar sin verksamhet genom olika typer av organiserad kriminalitet.²⁸

"Organiserad brottslighet utförs av någon form av kriminell grupp som begår brott i syfte att göra vinst. Eftersom syftet framförallt är att tjäna pengar är vissa brott mer givna än andra." Den organiserade brottsligheten är ofta inriktad på häleri och smuggling av olika eftertraktade varor och agerar på en marknad. Det handlar främst om alkohol, cigaretter och narkotika men även prostitution förekommer, som kan drivas i organiserad form. Den organiserade brottsligheten är en kriminell affärsverksamhet där brotten begås systematiskt och för vinnings skull.²⁹

I Strömsunds kommun förekommer ovanstående brott, precis som i övriga Sverige, det finns problem med bland annat narkotika, alkohol och tobak. Strömsunds kommun har dock inga problem med att den organiserade brottsligheten har gått över i grova våldshandlingar, som skjutningar och grovt våld. Kommunen samverkar tillsammans med polisen i det brottsförebyggande arbetet och arbetar för att minska de problem som identifieras utifrån en gemensam lägesbild.

Sannolikheten för att grov kriminalitet ska uppstå bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

Konsekvenserna av kriminalitet bedöms som begränsade.

2	Begränsade	Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner.
---	------------	--

²⁸ Krisberedskapsmyndigheten, Att förbereda sig på det värsta <https://www.msb.se/RibData/Files/pdf/21544.pdf> (Hämtad 2019-07-25)

²⁹ BRÅ, 2019, www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/organiserad-brottslighet.html (Hämtad 2019-07-25)

6.3.4 Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning. Det handlar om att bejaka och bruka våld för att förverkliga extrema ideologiska åsikter och idéer. Den våldsbejakande extremismen kan ta sig olika uttryck – från att på olika sätt stödja eller uppmana andra till att utföra våldshandlingar och attentat – till att delta i finansiering, planering, förberedelse och genomförande av olika våldshandlingar.³⁰

I Strömsunds kommun finns det personer som har kopplingar till extremistmiljöer främst inom högerextremism och den islamistiska våldsbejakande extremismen, vilket i sig kan väcka alla sorters extremism.

Kommunerna har ett ansvar att arbeta förebyggande kring dessa frågor och att arbeta efter en handlingsplan. Strömsunds kommun har en "lokal plan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism – med handlingsplan" som uppdaterades den 13 juni 2018. Den finns att läsa på Strömsunds kommuns webbplats. Kommunen har utsett en lokal samordnare mot våldsbejakande extremism som driver arbetet framåt och som arbetar förebyggande i samverkan med olika relevanta aktörer, bland annat polis, säkerhetspolis, berörda verksamheter i kommunen, myndigheter med flera. En samverkansgrupp i kommunen träffas regelbundet för att arbeta förebyggande tillsammans kring dessa frågor.

Sannolikheten för att det ska finnas våldsbejakande extremism i Strömsunds kommun bedöms som mycket hög.

5	Mycket hög	1 gång per 1-10 år
---	------------	--------------------

Konsekvenserna av våldsbejakande extremism bedöms som allvarliga.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

6.3.5 Terrorism

Inom svensk lagstiftning definieras terroristbrott som handlingar som allvarligt kan skada en stat eller mellanstatlig organisation om de syftar till att:

1. Injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp.
2. Tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd.

³⁰ Nationell strategi mot våldsbejakande extremism, 2016-06-29, Diarienummer: Ku2016/01651/D

3. Destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer.³¹

Terrorismens internationalisering betyder ökad rörlighet för personer som är knutna till terroristorganisationer samt att dess verksamhet är global. Genom dagens informationsteknik är det lättare för terroristorganisationer att sprida sina idéer och budskap över hela världen.

Under 2000-talet har två terroristhandlingar utförts, bombdådet i Stockholm 2010 då en person sprängde sig själv till döds och attacken på Drottninggatan i Stockholm 2017, då fyra människor dog och 15 skadades. Innan dess var senaste händelsen år 1976 då RAF-terrorister försökte kidnappa arbetsmarknadsminister Anna-Greta Leijon. Sverige har haft nio händelser sedan början av 1900-talet, alltså över en 100 års-period. Det är vid två av dessa händelser som personer har omkommit, totalt nio personer. I ett globalt perspektiv är det låga siffror, då över 60 000 människor har dödats och skadats i terrorattacker i världen bara under år 2015.³²

Att ett terrorattentat skulle inträffa i Strömsunds kommun bedöms som mycket låg sannolikhet.

1	Mycket låg	1 gång per 100 år (eller mindre)
---	------------	----------------------------------

Skulle ett terrorattentat ändå inträffa i Strömsunds kommun så skulle det få katastrofala konsekvenser på bland annat människors liv och hälsa, stor påverkan på samhällets funktionalitet och vår demokrati.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.3.6 Dataintrång

Idag bearbetas, lagras, kommuniceras och mångfaldigas en större mängd information. För att vår vardag ska fungera, används mängder av information av individer och samhället. Dagens informationshantering utförs i hög grad med stöd av IT och över Internet. Beroendet av informationsteknik (IT) innebär ökade risker, så som dataintrång, bedrägerier och spridning av skadlig kod. De aktörer som ligger bakom detta utgörs av enskilda individer, organiserad brottslighet, terrorister och statsmakter.³³

³¹ Säkerhetspolitik.se, 2015 www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/ (Hämtad 2019-07-25)

³² Johansson, Roland, Göteborgsposten, www.gp.se/nyheter/sverige/terrordåd-i-sverige-genom-tiderna-1.4237313 (Hämtad 2019-07-25)

³³ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2018 www.msb.se/sv/Forebyggande/Informationssakerhet/Informationssakerhet-i-samhallet/ (Hämtad 2019-07-25)

Dataintrång handlar om att utan lov eller tillstånd, ge sig själv tillgång till information som lagras digitalt. Hackande, spridande av virus och överbelastningsattacker är några exempel på handlingar som utgör brott enligt paragrafen om dataintrång. Systemet kan alltså stå helt öppet utan krav på autentisering och man begår ett brott.³⁴

Cyberattacker, kan gälla dataintrång, olika former av sabotage eller att utnyttja it-systemet för att angripa tredje part. Just cyber används ofta när det gäller krig och terrorism, och därför förekommer cyberattack ofta när det misstänks att vanliga hackare inte ligger bakom.³⁵

Att ett dataintrång skulle inträffa i Strömsunds kommun bedöms som medelhög sannolikhet.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

Skulle ett dataintrång eller cyberattack ske mot system i Strömsunds kommuns verksamheter kan det få mycket allvarliga konsekvenser. Skulle ett intrång eller cyberattack ske mot system i kommunens verksamheter kan det få mycket allvarliga konsekvenser. Känslig information kan läcka ut till individer eller statsmakter som inte ska ha tillgång till den, vilket kan minska tilliten till kommunen. Det kan leda till stora störningar i olika system som verksamheterna och invånarna är beroende av, men det kan också innebära fara för människors liv och hälsa. Strömsunds kommun arbetar för att stärka både informationssäkerheten och säkerhetsskyddet i verksamheterna. Djupgående analys av riskscenario "dataintrång i styr- och övervakningssystem" är ännu inte genomförd.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

³⁴ Sentor, 2019 www.santor.se/kunskapsbank-it-sakerhet/dataintrang/ (Hämtad 2019-07-25)

³⁵ IT-ord, 2017 <https://it-ord.idg.se/ord/cyberattack/> (Hämtad 2019-07-25)

6.4 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

6.4.1 Långvarigt elavbrott

Idag är så gott som alla verksamheter beroende av elförsörjningen. Är det avbrott i elen, riskerar även andra system att påverkas, till exempel vatten, värme, kommunikation, finansiella system med mera.

Långvariga elavbrott skulle kunna få stora konsekvenser för många av kommunens verksamheter. Exempel på verksamheter som är beroende av el är bland annat livsmedelssektorn, avloppssystem, drivmedelsförsörjning, äldreomsorg, transportsektorn med mera. Telenätet påverkas vid längre elavbrott, då det blir störningar eller helt avbrott, bara efter några timmar. Strömsunds kommun har de senaste åren varit drabbad av återkommande och långvariga elavbrott. För varje timme som går blir konsekvenserna större för verksamheterna. Det är dock ovanligt med avbrott som överstiger flera dygn.

Elleverantören E.ON har senaste åren investerat i kommunen för att öka leveranssäkerheten på grund av de återkommande elavbrotten. Under år 2019 satsar E.ON 27 miljoner kronor i Strömsunds kommun, vilket ger 45 kilometer ombyggt lokalnät. Från år 2016 till år 2019 förväntas bolaget ha investerat i 101 miljoner kronor i kommunen.

Efter stormen Mats den 24 februari 2019, var ett av kommunens äldreboenden utan el och värme i cirka 14 timmar. Avbrottet orsakade inga allvarliga problem, då lokalen hållit sig varm och personalen varit väl förberedd. Hade avbrottet varat längre och det hade varit minusgrader, hade det dock kunnat få mycket allvarliga konsekvenser.

Kommunen har prioriterat de samhällsviktiga verksamheterna inom sitt geografiska område, som behöver el vid en eventuell eleffektbrist, i samband med planeringsprocessen för Styrel. Styrel är en planeringsprocess där statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga el-användare vid en manuell förbrukningsfrånkoppling. Syftet är att lindra samhällskonsekvenserna som uppstår om det behövs en manuell förbrukningsfrånkoppling (FMK) vid en eleffektbrist. Elnätsföretagen måste då på väldigt kort varsel koppla från vissa delar av nätet för att inte elförsörjningen i hela landet ska kollapsa.³⁶

Sannolikheten för att ett långvarigt elavbrott skulle inträffa, som sträcker sig över flera dygn för de samhällsviktiga verksamheterna bedöms som medelhög.

³⁶ Energimyndigheten, 2016 www.energimyndigheten.se/trygg-energiforsorjning/el/eleffektbrist/ (Hämtad 2019-07-25)

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år (eller mindre)
---	----------	------------------------------------

Skulle ett långvarigt elavbrott som sträcker sig över flera dygn inträffa, kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, stora störningar i samhällets funktionalitet och även misstro mot flera samhällsinstitutioner bedöms kunna uppstå.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.4.2 Långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation – (Rakel, fast telefoni, mobiltelefoni, TV, radio, IT)

Långvariga avbrott i elektroniska kommunikationer som telefoni och bredband med mera får snabbt konsekvenser eftersom det till exempel inte går att handla eller tanka bilen, och de flesta butiker måste stänga eftersom de inte kan ta betalt. Reservkraften som behövs för att kunna upprätthålla de elektroniska kommunikationerna under ett längre elavbrott, är inte lika uppbyggt på landsbygden som i storstäderna, vilket innebär att Strömsunds kommun med mycket landsbygd kommer att påverkas snabbare och i större utsträckning än i tätorter.

Kommunen har erfarenhet av längre bortfall i elektronisk kommunikation i bland annat telefoni och IT, på grund av oväder men också av grävda fiberkablar. Bara efter någon timme efter att ett strömavbrott inträffat så blir det även störningar eller avbrott i telefonin eftersom det inte finns tillräckligt med reservkraft på en del ställen i kommunen.

Sannolikheten för att ett långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation skulle inträffa, som sträcker sig över flera dygn bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år (eller mindre)
---	----------	------------------------------------

Skulle ett långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation som sträcker sig över flera dygn inträffa, kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, stora störningar i samhällets funktionalitet och även misstro mot flera samhällsinstitutioner bedöms kunna uppstå.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.4.3 Långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen

Konsekvenserna kan bli stora när det blir avbrott i dricksvattenförsörjningen. Människan är beroende av dricksvatten för att överleva och att det finns i en viss mängd och med bra kvalitet. Vi förbrukar cirka 140 liter vatten per person och dygn i Sverige, till personlig hygien, toalettspolning, disk, tvätt, mat och dryck med mera. Enligt MSB behöver varje person minst tre till fem liter per dygn under en krissituation, vilket räcker till dryck och det allra nödvändigaste de första dagarna, därefter behövs det mer. Finns det husdjur i hemmen så går det åt mer vatten även till dem.³⁷

Vattentillgången är även en förutsättning för att avloppssystemen ska fungera som vanligt. Toaletter och andra avloppsfunktioner kommer bland annat vara det som först skapar problem, om det är brist på vatten i systemen.

Strömsunds kommun anses ha en god förmåga att kunna upprätthålla och leverera dricksvatten i kommunen. Det som kan bli problem vid längre strömbavbrott är att få drivmedel till reservkraften, vilket då kan leda till att det inte går att få fram rent vatten. Kommunen har dock möjlighet att köra ut vattentankar, men vid en krissituation kommer mängden vatten per person att begränsas. Kommunen saknar idag en nödvattenförsörjningsplan, en sådan bör tas fram för att höja förmågan ytterligare.

Kommunen har också möjlighet att ta hjälp av VAKA vid en större dricksvattenkris. VAKA är en nationell vattenkatastrofgrupp som består av personer från hela Sverige. De ska vara ett stöd till kommuner och regioner när de drabbas av kriser av lite mer besvärligt slag.³⁸

Sannolikheten för att ett långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen skulle inträffa, som sträcker sig över flera dygn bedöms som låg.

2	Låg	1 gång per 50-100 år (eller mindre)
---	-----	-------------------------------------

Skulle ett långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen som sträcker sig över flera dygn inträffa, kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, stora störningar i samhällets funktionalitet och även misstro mot flera samhällsinstitutioner bedöms kunna uppstå.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

³⁷ Svenskt vatten, 2019 www.svensktvatten.se/fakta-om-vatten/dricksvattenfakta/ (Hämtad 2019-07-25)

³⁸ Krisinformation.se, 2019 www.krisinformation.se/detta-gor-samhallet/samhallets-ansvar/kommuner/dricksvattenforsorjning (Hämtad 2019-07-25)

6.4.4 Långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen

Skulle ett långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen ske under vintersäsong när det är kallt kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, då villor, vårdhem, skolor och andra offentliga inrättningar står utan värme.

Strömsunds kommun klarar av att driva anläggningarna med hjälp av reservkraft, men en del av kommunens samhällsviktiga verksamheter kan i dagsläget inte ta emot värmen in i fastigheten. Personal måste kunna ta sig till anläggningarna för att fylla på reservkraftverken. När det är teleavbrott måste personalen fysiskt kunna åka till bränsleleverantören för beställning. Om vägarna inte är framkomliga är risken stor att anläggningarna fryser sönder då det inte är möjligt att ta sig fram. Larm och kommunikation kommer inte att fungera vid ett avbrott i fibern.

Sannolikheten för att ett långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen skulle inträffa, som sträcker sig över flera dygn bedöms som låg.

2	Låg	1 gång per 50-100 år (eller mindre)
---	-----	-------------------------------------

Skulle ett långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen som sträcker sig över flera dygn inträffa, kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, stora störningar i samhällets funktionalitet och även misstro mot flera samhällsinstitutioner bedöms kunna uppstå.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.4.5 Otjänligt vatten

Mikrobiologiska föroreningar kan ge mag- och tarmsjukdomar och andra akuta hälsoeffekter. Mikroorganismer kan i sällsynta fall orsaka allvarliga kroniska skador hos vissa människor. Kemiska ämnen i dricksvatten kan på längre sikt innebära effekter på hälsan, till exempel olika cancerformer. Ibland kan också akuta effekter förekomma.

Klimatförändringarna kommer i framtiden att ge problem för den framtida vattenförsörjningen, på grund av att riskerna för smittspridning och förorening av dricksvattentäkter blir större.³⁹

De typer av bakterier som finns är escherichia coli (E. coli), koliforma bakterier, mikroorganismer.

³⁹ Livsmedelsverket, 2019 www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/mat-och-dryck/dricksvatten/egen-brunn/dricksvattenkvalitet---egen-brunn (Hämtad 2019-07-25)

I november 2010 drabbades Östersunds kommun av cryptosporidium, där cirka 27 000 personer bedöms ha blivit infekterade. Under tre månader fick invånarna i kommunen koka sitt kranvatten, till dess att det gick att konstatera att det inte förekom några parasiter i vattnet längre.⁴⁰

Sannolikheten för att det skulle uppstå otjänligt vatten i någon av Strömsunds kommuns vattentäkter bedöms som låg.

2	Låg	1 gång per 50-100 år (eller mindre)
---	-----	-------------------------------------

Konsekvenserna bedöms kunna bli katastrofala om det otjänliga vattnet påverkar en stor mängd människor som insjuknar och i värsta fall leder till döden. Det kommer även att bli störningar i samhällets funktionalitet. Djupgående analys av scenariot "olycka farligt gods" där dricksvattnet blir otjänligt har ännu inte genomförts.

5	Katastrofala	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	--------------	---

6.5 Sjukdomar

6.5.1 Influensa, epidemi och pandemi

Influensa är en luftvägsinfektion som dyker upp varje vintersäsong. Det brukar vara många som drabbas, vilket leder till hög sjukfrånvaro men också överdödlighet bland äldre personer. Influenzaviruset kan förändra sig och kan orsaka större epidemier en del år. Exempel på epidemiska utbrott är bland annat pest, Ebola, kolera med flera. Influenzavirus från andra djurarter kan förändras, vilket gör att det kan infektera människor, det innebär att en pandemi kan uppstå.⁴¹ En pandemi innebär en stor spridning av en ny typ av influensavirus som troligtvis kommer påverka stora delar av samhället. Influenzavirus som orsakat pandemier har oftast kommit från fåglar som anpassats vidare till grisar eller blandats med säsongsinfluenzavirus. Våren 2009 upptäcktes A(H1N1)pdm09 i Mexico, som snabbt spred sig över hela världen. I augusti 2010 befann sig världen i en postpandemisk fas, och den betraktas idag som en av de cirkulerande säsongsinfluensorna.⁴²

⁴⁰ Folkhälsomyndigheten, 2014 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/utbrottsarkiv/cryptosporidium-ostersund-2010/ (Hämtad 2019-07-25)

⁴¹ Folkhälsomyndigheten, 2017 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/influensa/ (Hämtad 2019-07-25)

⁴² Folkhälsomyndigheten, 2018 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/krisberedskap/pandemiberedskap/pandemisk-influensa/ (Hämtad 2019-07-25)

Under säsongen 2017-2018 nådde antalet rapporterade fall av influensa, en mycket hög nivå. Den dominerades av influensa B/Yamagata med en efterföljande våg av influensa A.⁴³

Sannolikheten för att ett stort influensautbrott och epidemi skulle inträffa bedöms som hög, medan sannolikheten för att en pandemi ska inträffa bedöms som medelhög.

3-4	Medelhög - Hög	1 gång per 1-10 år, 1 gång per 10-50 år (se matris)
-----	----------------	--

Om Strömsunds kommun drabbas av en epidemi eller pandemi och om många medarbetare blir sjuka samtidigt inom samhällskritiska verksamheter så kan konsekvenserna bli mycket allvarliga både för verksamheter och för samhället i stort. Strömsunds kommun har upprättat en plan för hantering av en epidemi eller pandemi, som kommunstyrelsen antog 16 september 2014. Djupgående analys av scenariot "pandemi" har ännu inte genomförts.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.5.2 Epizooti och Zoonos

Epizooti innebär en allvarlig smittsam djursjukdom som kan utgöra ett hot mot människors eller djurs hälsa. Exempel på epizootier är fågelinfluensa, mjältbrand, mul- och klövsjuka och tuberkulos med flera.⁴⁴

Zoonoser är sjukdomar eller smittämnen som kan spridas mellan djur och människor på ett naturligt sätt. Exempel på zoonoser är fästingspridda sjukdomar, rabies, toxoplasmos med flera.⁴⁵

I och med att människor, djur, foder och animaliska produkter transporteras allt längre och oftare, så ökar riskerna för att mer omfattande epidemier och zoonoser ska bryta ut.

Överföringen av sjukdom från djur till människa kan ske på flera sätt, bland annat genom livsmedel, direkt kontakt med smittbärande djur och indirekt kontakt med smittbärande djur, till exempel insektsbett.

Socialstyrelsen har uppdrag genom smittskyddslagen, att vara samordnande myndighet i nationellt smittskyddsarbete inom folkhälsan. Jordbruksverket

⁴³ Folkhälsomyndigheten, 2019 www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/sjukdomsstatistik/inflyensa/ (Hämtad 2019-07-25)

⁴⁴ Statens veterinärmedicinska anstalt, 2018 www.sva.se/djurhalsa/epizootier (Hämtad 2019-07-25)

⁴⁵ Statens veterinärmedicinska anstalt, 2018 www.sva.se/djurhalsa/zoonoser (Hämtad 2019-07-25)

har motsvarande uppdrag när det gäller den veterinära sidan. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet som främjar djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och vår miljö genom diagnostik, forskning, beredskap och rådgivning.⁴⁶

Sannolikheten för epizooti och zoonos är svårt att bedöma, då dessa innefattar flera olika sjukdomar som kan smitta från djur till människa, och som är olika utbredda. Konsekvenserna kan också variera mellan mycket begränsade konsekvenser till katastrofala konsekvenser beroende på vilken smitta det handlar om. Djupgående analys av scenariot "smitta mellan djur och människa" har ännu inte genomförts.

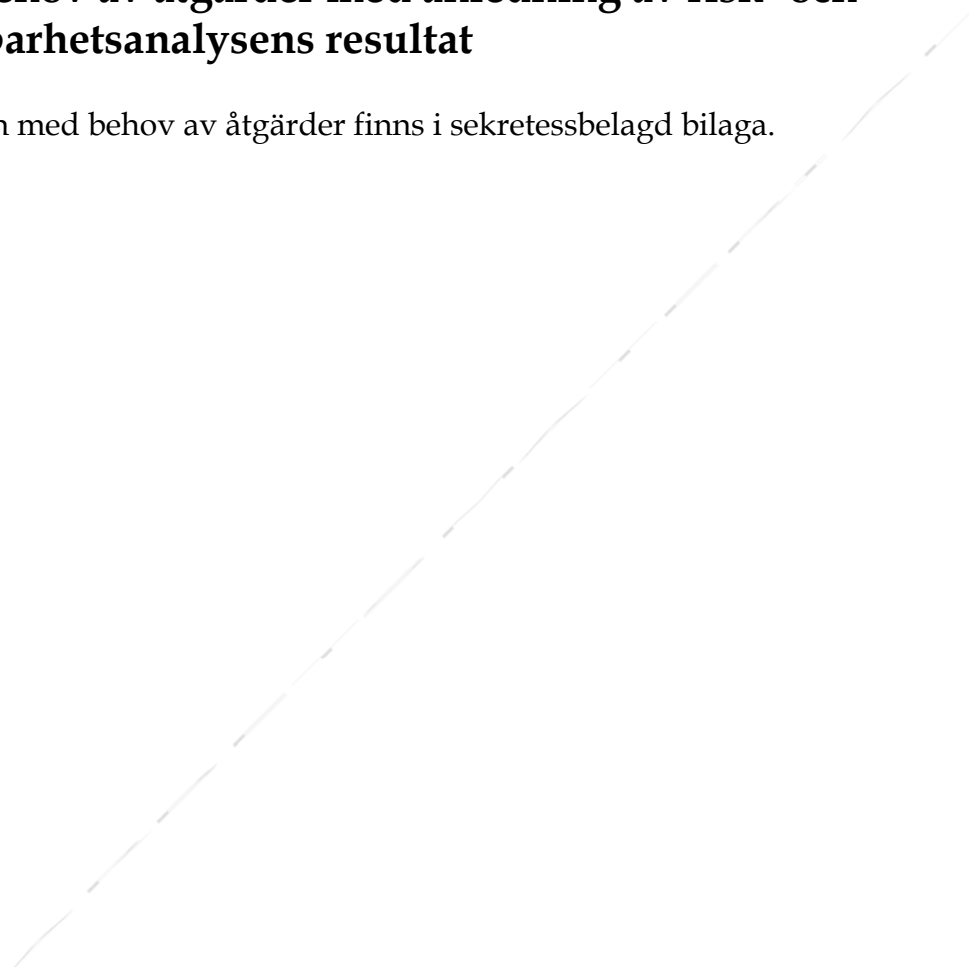
⁴⁶ Säkerhetspolitik, 2015 www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Epidemier-och-epizootier/Zoonoser-och-epizootier/ (Hämtad 2019-07-25)

7. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom Strömsunds kommun och dess geografiska område

Beskrivningen av Strömsunds kommuns identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område finns i en sekretessbelagd bilaga.

8. Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat

Listan med behov av åtgärder finns i sekretessbelagd bilaga.

9. Referenslista

Brandskyddsföreningen, 2017 www.brandskyddsforeningen.se/om-oss/pressrum/dodsbrandstatistik/statistik-per-ar/ (Hämtad 2019-07-25)

BRÅ, 2019 www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/organiserad-brottslighet.html (Hämtad 2019-07-25)

BRÅ, Anmällda brott i kommunerna, 2019 www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html (Hämtad 2019-07-25)

BRÅ, Anmällda brott årsvis, 2019 www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html (Hämtad 2019-07-25)

Energimyndigheten, 2016 www.energimyndigheten.se/trygg-energiforsorjning/el/eleffektbrist/ (Hämtad 2019-07-25)

Folkhälsomyndigheten, 2014 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/utbrotsarkiv/cryptosporidium-ostersund-2010/ (Hämtad 2019-07-25)

Folkhälsomyndigheten, 2017 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/influensa-/ (Hämtad 2019-07-25)

Folkhälsomyndigheten, 2018 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/krisberedskap/pandemiberedskap/pandemisk-influensa/ (Hämtad 2019-07-25)

Folkhälsomyndigheten, 2019 www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/sjukdomsstatistik/influensa/ (Hämtad 2019-07-25)

Höjer, Henrik, Forskning och Framsteg, 2012-08-07 <https://fof.se/tidning/2012/7> (Hämtad 2019-07-25)

IT-ord, 2017 <https://it-ord.idg.se/ord/cyberattack/> (Hämtad 2019-07-25)

Johansson, Roland, Göteborgsposten, www.gp.se/nyheter/sverige/terrordåd-i-sverige-genom-tiderna-1.4237313 (Hämtad 2019-07-25)

Kommentarer till MSB:s föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalyser, 2015-03-09, diarienummer 451-2049-2015, Länsstyrelsen Jämtlands län.

Krisberedskapsmyndigheten, Att förbereda sig på det värsta
<https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/21544.pdf> (Hämtad 2019-07-25)

Krisinformation.se, 2018 www.krisinformation.se/handelser-och-storningar/2018/brandrisk2018 (Hämtad 2019-07-25)

Krisinformation.se, 2019 www.krisinformation.se/detta-gor-samhället/samhällets-ansvar/kommuner/dricksvattenforsorjning (Hämtad 2019-07-25)

Krisinformation.se, 2019
<https://www.krisinformation.se/nyheter/2019/februari/utredning-om-sommarens-skogbrander-klar> (Hämtad 2019-07-25)

Livsmedelsverket, 2019 www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/mat-och-dryck/dricksvatten/egen-brunn/dricksvattenkvalitet---egen-brunn (Hämtad 2019-07-25)

Länsstyrelsen (2018), Kartläggning av transporter med farligt gods i Jämtlands län,
Diarienummer: 450-8189-2018.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, 2015, MSBs föreskrifter om kommuner och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS: 2015:5

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2016 www.msb.se/sv/Om-MSB/Nyheter-och-press/Nyheter/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/Doda-i-brander-minskar---en-trend/ (Hämtad 2019-07-25)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2018
www.msb.se/sv/Forebyggande/Informationssakerhet/Informationssakerhet-i-samhället/ (Hämtad 2019-07-25)

Nationell strategi mot våldsbejakande extremism, 2016-06-29, Diarienummer: Ku2016/01651/D

Olyckor och kriser 2009/2010 (MSB 0170-10)

Postgård, Ulrika, Skador och effekter av storm – en kunskapsöversikt, MSB, 2013.

Sentor, 2019 www.sentor.se/kunskapsbank-it-sakerhet/dataintrang/ (Hämtad 2019-07-25)

SMHI, 2017 www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/sno-1.34086 (Hämtad 2019-07-25)

SMHI, 2018 www.smhi.se/kunskapsbanken/brandrisker-idag-och-imorgon-1.87501 (Hämtad 2019-07-25)

Statens veterinärmedicinska anstalt, 2018 www.sva.se/djurhalsa/epizootier (Hämtad 2019-07-25)

Statens veterinärmedicinska anstalt, 2018 www.sva.se/djurhalsa/zoonoser (Hämtad 2019-07-25)

Statistiska centralbyrån, 2018 www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=2313®ion2 (Hämtad 2019-07-25)

Svenskt vatten, 2019 www.svensktvatten.se/fakta-om-vatten/dricksvattenfakta/ (Hämtad 2019-07-25)

Sveriges radio, P3 dokumentär "Instagramupploppen Göteborg", 29 maj 2015.

Sveriges radio (2017),
www.sverigesradio.se/sida/avsnitt/1082891?programid=3103 (Hämtad 2019-07-25)

Säkerhetspolitik, 2015 www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Epidemier-och-epizootier/Zoonoser-och-epizootier/ (Hämtad 2019-07-25)

Säkerhetspolitik.se, 2015 www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/ (Hämtad 2019-07-25)

Transportstyrelsen, 2019
www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/statistik/Olycksstatistik/officiell-statistik-polisrapporterad/ (Hämtad 2019-07-25)

Vägledning för samhällsviktig verksamhet. Att identifiera samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden samt bedöma acceptabel avbrottstid, MSB620 – januari 2014.

Wahlberg, Maria, Jacobsson, Kristin, Jansson, Benny, Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, en översikt, MSB, 2012.

Översiktsplan, Strömsunds kommun, antagen av kommunfullmäktige 2014-06-11

Bilaga 1 – Definitioner och begrepp

Kritiska beroenden	Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till funktionsnedsättningar, som kan få till följd att en extraordinär händelse inträffar.
Risk	En sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till.
Samhällsviktig verksamhet	En verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor. - Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället. - Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt. <i>(Med samhällsviktig verksamhet avses de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner.</i> <i>Endast verksamhet som absolut behövs för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner vid allvarliga händelser eller kriser bör identifieras som samhällsviktig.</i> <i>Samhällsviktig verksamhet kan vara av nationell, regional eller lokal betydelse. Lokalt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller en störning i verksamheten kan leda till allvarliga lokala konsekvenser.)</i>
Sårbarhet	De egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse.
Krisberedskap	Förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

Samhällssektor och viktig samhällsfunktion (exempel)	1. Energiförsörjning - Produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel 2. Finansiella tjänster - Betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel 3. Handel och industri - Bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri 4. Hälso- och sjukvård samt omsorg - Akutsjukvård, läkemedels- och materielförsörjning, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor 5. Information och kommunikation - Telefoni (mobil och fast), Internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, webbaserad information, sociala medier 6. Kommunalteknisk försörjning - Dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, väghållning 7. Livsmedel - Distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning av livsmedel 8. Offentlig förvaltning - Lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk och konsulär verksamhet 9. Skydd och säkerhet - Domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet 10. Socialförsäkringar - Allmänna pensionssystemet, sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen 11. Transporter - Flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik.
Skyddsvärden	• Befolkningens liv och hälsa. • Samhällets funktionalitet.

	• Grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati. • Skador på egendom. • Skador på miljö.
Sannolikhet	• Mycket låg: 1 gång per 100 år (eller mindre) • Låg: 1 gång per 50- 100 år • Medelhög: 1 gång per 10-50 år • Hög: 1 gång per 1-10 år • Mycket hög: 1 gång per år (eller mer) • Går ej att bedöma: Sannolikheten kan ej bedömas.
Konsekvens	• Mycket begränsade konsekvenser – Små direkta hälsoeffekter, mycket begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot enskild samhällsinstitution. • Begränsade konsekvenser – Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner. • Allvarliga konsekvenser – Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende • Mycket allvarliga konsekvenser – Mycket stora eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende. • Katastrofala konsekvenser – Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
Status (åtgärd)	• Planerade. • Pågående. • Genomförda. • Ytterligare behov.

Bilaga 2 – Scenariobeskrivningar

1. Scenariobeskrivning – kraftig storm

SMHI har gått ut med en klass 3-varning gällande stormbyar och snöfall som kan ge mycket kraftig drivbildning i Jämtlands län och kringliggande län. Snöstormen drar in västerifrån över Jämtland, och Strömsunds kommun drabbas hårt över hela sitt geografiska område. Konsekvenserna blir stora vad gäller skador på byggnader, vägar som är svåra att ta sig fram på grund av nedblåsta träd över vägbanor och mycket snö. Det är också strömlöst i stort sett i hela kommunen på grund av träd över elledningar, dessutom har mobiltelefonmaster slagits ut. När stormen avtagit konstateras det att många byar i kommunen och länet kommer att vara utan el och telefoni i minst en vecka.

2. Scenariobeskrivning – Större skogsbrand – analys ej genomförd

Det har varit väldigt torrt under en längre period och SMHI har gått ut med en varning om extremt höga temperaturer, att det är stor antändningsrisk och att eld kan spridas lätt i skogsmark. Det kommer in ett åskoväder och räddningstjänsten är ute på flertal skogsbränder i Strömsunds kommun och i grannkommunerna. En skogsbrand i Strömsunds kommun sprider sig kraftigt och hotar närliggande bebyggelse. Cirka 100 människor måste evakueras. E45an och andra vägar bli avstängda i brandområdet, då branden "hoppat". El har slagits ut. Släckningsarbetet kommer pågå i flera veckor och räddningstjänst och polis är hårt belastade.

3. Scenariobeskrivning – Kraftigt snöfall – analys ej genomförd

SMHI har tidigare gått ut med en klass 3 varning om mycket stora snömängder med drivbildning. Och mycket riktigt så drar ett kraftigt snöfall in över Strömsunds kommun och det har kommit mycket snö på cirka tio timmar. Snöfallet har medfört stora trafikproblem då snöröjarna inte hinner med. Det är avbrott i el- och teleförsörjningen. Det är också begränsad framkomlighet för blåljus.

4. Scenariobeskrivning – Höga vattenflöden – analys ej genomförd

Efter en sommar med extremt höga temperaturer har nu ett åskoväder dragit in med ett skyfall och det har kommit 40-60 millimeter. Det har lett till översvämningar på flera orter i Strömsunds kommun, och mer regn väntas kommande dagar. Flera fastigheter är översvämmade och vägar är avstängda. Åskan har orsakat elavbrott på många platser i kommunen och avloppsnätet har blivit fullt, så vatten har runnit upp bakvägen genom toalettstolar.

5. Scenariobeskrivning – större brand i fastighet – analys ej genomförd

En större brand har inträffat i en av kommunens fastigheter där det befinner sig många människor. Flera personer har skadats och dödsfall befaras. Evakuering är påbörjad. Media rapporterar om händelsen.

6. Scenariobeskrivning - allvarligt dammbrott - analys ej genomförd

Ett dammhaveri har inträffat i Dabbsjödammen på grund av sabotage, vilket har lett till mycket höga vattennivåer i Tåsjön och Fjällsjöälven. Ett stort antal fastigheter har drabbats. Människor flyr. E-Ons elnät har slagits ut, då de har regionledning, ställverk och lokalnät i närheten av Fjällsjöälven på hela sträckan. Tele- och IT-nätet är också utslaget. Även vägar och broar har slagits ut och kommer inte gå att nyttja under ett par veckors tid. Flödena rör sig nu ner mot Ångermanälven och Västernorrland och kommer passera flera större samhällen, där det finns risk för stora skador och där människor kommer behöva evakueras.

7. Scenariobeskrivning - Större trafikolycka med många inblandade - analys ej genomförd

En allvarlig trafikolycka har inträffat mellan en buss och en timmerbil i kommunen under julimånad. Det är cirka 50 norska ungdomar som är på väg på fotbollscup i Sverige, men även ett tiotal vuxna. På olycksplatsen är det kaos, då många är chockade och minst 30 personer uppges vara allvarligt skadade och tio personer uppges vara döda. Även media har börjat komma till olycksplatsen, samt föräldrar från Norge.

8. Scenariobeskrivning - olycka farligt gods - analys ej genomförd

Det är mitt i sommaren under juli då en lastbil lastad med farligt gods kör av vägen vid Kycklingvattnet, utanför Gäddede. Fordonet har läckt ut stora mängder giftigt ämne och har förorenat dricksvattnet. Trafiken påverkas också då vägen är avstängd.

9. Scenario - Skjutning - analys ej genomförd

Larm inkommer om att en skjutning pågår på en skola i kommunen. Flera uppges vara skadade. Sjukvård och blåljus belastas kraftigt. Det blir ett stort medialt intresse samt ryktesspridning och misstro mot instanser i samhället. En konsekvens blir också social oro, då invånare i Strömsunds kommun är rädda och oroliga för att gå ut samt för att ha sina barn i skolan. Gärningsmannen tros ha kopplingar till våldsbejakande extremism.

10. Scenariobeskrivning - Dataintrång i styr- och övervakningssystem - analys ej genomförd

Efter en lång tid av störningar i vattenförsörjning och fjärrvärme under höst och vinter, är nu driften helt utslagen under julhelgen. I felsökningen upptäcker en anställd att ett dataintrång har skett i styr- och övervakningssystemen för vatten och fjärrvärme. Det finns ingen prognos för när problemet är åtgärdat.

11. Scenariobeskrivning – Pandemi, analys ej genomförd

Folkhälsomyndigheten går ut med information om att en ny influensa, värre än svininfluensan, sprids över världen och nu har kommit till Sverige. Många har redan insjuknat. Dödsfall har konstaterats på flera platser i landet. Ett vaccin beräknas vara på plats i Sverige inom fyra till fem månader. Efter två månader har hälften av kommunens personal insjuknat, sjukvården och andra verksamheter i kommunen är hårt belastade. Toppen av influensan beräknas avta när vaccinet finns på plats.

12. Scenariobeskrivning – Smittsam sjukdom mellan djur och människa, analys ej genomförd

En ny sjukdom som sprids mellan djur och människor har fått fäste i Sverige. Smittvägarna är oklara. Flera människor har blivit drabbade. Sjukdomen påverkar det centrala nervsystemet och ger beteendeförändringar. Flera dödsfall har också konstaterats. Stor oro i samhället, och misstro mot varandra och myndigheter. Människor vill inte gå till arbete, skola eller vistas i stora folksamlingar.

§ 161

Dnr 2019.190

805

Tillväxt Frostviken - Ansökan om föreningsbidrag

Tillväxt Frostviken har i en skrivelse den 12 april ansökt om föreningsbidrag om 57 000 kronor.

Bidraget skulle gå till bland annat arvode, milersättningar och ekonomistyrning

Kommunen har en ansträngd ekonomi.

Beredning

Arbetsutskottet § 73/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsens beslut

Ansökan avslås

Beslut skickas till
Tillväxt Frostviken

§ 162

Dnr 2019.165

212

Tillägg till översiktsplan - vindkraft

Kommunstyrelsen har gett miljö- och byggavdelningen uppdraget att revidera de fördjupade översiktsplanerna för vindkraft från kommunfullmäktige den 27 april 2005 § 25 den 10 juni 2009 § 40.

Syftet med revideringen är att:

- sammanföra planerna till en plan,
- förändra planerna efter den teknikutveckling som skett inom området,
- förbereda planerna för att sammanföras med den kommunövergripande översiktsplanen vid nästa revidering.

Arbetet har föregåtts av en medborgarenkät, utförd i början av 2019. I enkäten har man utvärderat hur boende i kommunen upplever vindkraft och vilka konsekvenser vindkraften medför. Att genomföra enkäten är ett ställningstagande i den kommunövergripande översiktsplanen från 2014.

Miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalkens 6 kapitel är utförd på samma sätt och med samma matris som för den kommunövergripande översiktsplanen från 2014:

Planen har efter samråd varit utställd från den 10 juni till den 15 augusti 2019, efter KS beslut § 132 2019-05-28. Tre yttranden har kommit in under utställningstiden. Ett granskningsutlåtande, med de olika synpunkterna har upprättats. De inkomna förslagen har inte föranlett några ändringar av planen.

Länsstyrelsen har inkommit med sitt yttrande sju dagar efter sista svarsdag. Vilket gör att miljö- och byggavdelningen inte har kunnat Länsstyrelsens svar i beaktade.

§ 162 forts.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen godkänner Tillägget till översiktsplan – vindkraft med följande tillägg och ändringar efter inkomna yttranden.

1. Ett förtydligande av varför Frostberget, som är ett utpekat riksintresse för vindkraft, inte har pekats ut för storskalig vindkraftsproduktion förs in i planen.
2. En skrivning att samråd ska hållas med berörda myndigheter förs in i planen.
3. En skrivning om kommunens syn på miljökvalitetsnormerna förs in i planen.
4. Ett tydliggörande i planen, att de icke tillståndspliktiga verken ska hanteras på ett likartat sätt som de tillståndspliktiga, görs.
5. Under områdesbeskrivningarna i konsekvensbeskrivningen läggs en skrivning till på Mångmansberget (område D) att påverkan på naturvärden ska analyseras vid en eventuell prövning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Tillägget till översiktsplan – vindkraft godkänns med ovanstående ändringar

§ 163

Dnr 2019.337

041

Begäran om tilläggsanslag för LSS-kostnader

Den gemensamma nämnden för närvård Frostviken begär tilläggsanslag för LSS-kostnader samt en begäran om en ramökning för kommande år och så länge behovet finns.

Yrkande

Ordföranden föreslår att ansökan om tilläggsanslag avslås och närvård Frostviken måste aktivt arbeta med att minska kostnaderna och redovisa åtgärder av detta arbete vid varje budgetuppföljning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Ansökan om tilläggsanslag avslås.
2. Närvård Frostviken måste aktivt arbeta med att minska kostnaderna och redovisa åtgärder av detta arbete vid varje budgetuppföljning.

§ 164

Dnr 2019.337

041

Remiss av Sametingets rapports Samiskt språkcentrums utvecklingsmöjligheter för att främja fler samiska språk

Regeringens skrivelse 2017/18:282 lyfter upp behovet av att utarbeta ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken. Här framhålls att organisering av språkcentrum eller motsvarande funktioner för att främja de nationella minoritetsspråken bör utredas för att kunna ingå i handlingsprogrammet.

Sametinget har fått i uppdrag att utreda hur Samiskt språkcentrums verksamhet kan utvecklas för att främja fler samiska varieteter.

Sametinget ska i genomförandet av uppdraget samråda med samiska civilsamhällesorganisationer och inhämta synpunkter från berörda myndigheter och organisationer.

Yrkande

Ordföranden föreslår att yttrande avges enligt upprättat förslag, efter språkliga förbättringar.

Kommunstyrelsens beslut

Yttrande avges enligt upprättat förslag. Bilaga

Beslut skickas till

Kulturdepartementet

2019-08-27

Vårt dnr 2019.325
Ert dnr Ku2019/00736

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av Sametingets rapport Samiskt språkcentrums utvecklingsmöjligheter för att främja fler samiska språk

Behovet av att utarbeta ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken lyfts genom regeringens skrivelse 2017/18:282 och att språkcentrums organisering för att främja de nationella minoritetsspråken bör utredas för att ingå i programmet.

Sametinget har fått i uppdrag att utveckla verksamheten inom Samiskt språkcentrum i syfte att främja fler samiska varieteter.

På sydsamiskt område etablerades språkcentrum 2010 och Sametinget anförde behov av språkcentrum även på nord- och lulesamiskt område. Enligt SOU 2006:19 (s.219) står det "Efter hand bör etableringar även ske i de lule- och nord-samiska områden, så att språkarbetet kan stärkas även där".

Strömsunds kommun anser att de nationella minoritetsspråken långsiktigt ska bevaras och utvecklas. De samiska språken (varieteter) ska främjas särskilt genom utveckling av Samiskt språkcentrum, då samerna är Sveriges urfolk. Inrättandet av språkcentrum i Staare/Östersund och Dearn/Tärnaby bör kompletteras med två nya språkcentrum inom nord- och lule/pitesamiskt område. Detta kommer att ge ökad genomslagskraft när det gäller samiska språket. Nuvarande språkcentrum får inte påverkas negativt ur ekonomisk synpunkt.

Strömsunds kommun anser att utökad lokalisering och den geografiska närheten av språkcentrums verksamhet förstärker språkrevitaliseringen.

Strömsunds kommun anser att föreslagen budget för två nya språkcentrum också likvärdigt gäller de redan befintliga språkcentrumen och följer uppräknings av pris- och lönekostnader.

Strömsunds kommun instämmer delvis till att samiska förvaltningskommuner ska åläggas att arbeta mer aktivt för att revitalisera de samiska språken och att involvera samiska barns undervisning i samiska språken. Detta görs redan idag utifrån de resurser och behov som kommunen har.

Ytterligare åtaganden för samiska förvaltningskommuner kräver en höjning av statsbidraget.

Strömsunds Kommun

Storgatan 15 • Box 500 • 833 24 Strömsund • kommun@stromsund.se
Telefon 0670-161 00 vx • Telefax 0670-161 05 • Bankgiro 991-1918

2019-08-27

Vårt dnr 2019.325
Ert dnr Ku2019/00736Kulturdepartementet
103 33 StockholmSTRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

§ 165

Dnr 2019.340

006

Sammanträden med arbetsutskottet, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige 2020

Kommunledningsförvaltningen/kansli har upprättat förslag till sammanträdesdagar år 2020.

	<i>Arbetsutskottet</i>	<i>Kommunstyrelsen</i>	<i>Kommunfullmäktige</i>
Januari	14	28	-
Februari	11	25	19
Mars	17	31	-
April	7	21	22
Maj	5	19	-
Juni	2	16	9
Juli	-	-	-
Augusti	11	25	-
September	8	22	16
Oktober	6	21	-
November	3	17	11
December	1	15	9

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt upprättat förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Upprättat förslag till sammanträdesplan 2020 för kommunstyrelsens sammanträden godkänns.
2. Planen redovisas för kommunfullmäktige för fastställelse av sammanträdesdagar.

§ 166

Dnr 2019.338

640

Initiativärende - angående spolning i Strömsunds kommun

Göran Edman har lämnat in ett initiativärende om legionella på Briskmarksgården.

Richard Persson redovisar händelseförloppet från anmälan från VSF den 7 juni.

Gudrun Öjbrandt redovisar hur arbetet fortlöpte på Briskmarksgården under tiden.

Det har tillsatts en internutredning för att upptäcka möjliga brister i verksamheten.

Yrkande

Ordföranden föreslår att uppdra till kommundirektören att redogöra för vidtagna åtgärder.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen uppdrartill kommundirektören att redogöra för vidtagna åtgärder.

Beslut skickas till
Kommundirektören

§ 167

Delegationsbeslut

- a) Arbetsutskottets delegationsbeslut § 106-118
- b) Handläggare fastighetsförsäljning Karin Stierna delegationsbeslut om fastighetsförsäljning (nr 1)
- c) HR chef Ingela Sonidsson delegationsbeslut om tjänstledighet för enskilda angelägenheter under 2017-2018
- d) HR chef Ingela Sonidsson delegationsbeslut om tjänstledighet för facklig verksamhet under 2018 uppdelat på hel och halvtid.
- e) Bredbandsamordnaren Ann-Louise Hansson delegationsbeslut om undertecknande av markupplåtelseavtal
- f) Ekonomichef Veronica Hjorter Stenklyft delegationsbeslut om kontokredit (nr. 1)
- g) Kommundirektören Anneli Svenssons delegationsbeslut om marknadsföringsbidrag (nr 1/2019)
- h) AVA-chef Helen Löfgren-Larsson delegationsbeslut om grundavgift (nr 7-13/2019)

Kommunstyrelsens beslut

Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

§ 168

Delgivningar

- a) Redovisning från kommunledningsförvaltningen över kvarstående medel i kommunstyrelsens anslag för oförutsedda behov:

Budget 2019	300 000:-
Tilläggsanslag av ledningar, KS § 153/2019	143 000:-

Kvarstår **157 000:-**

- b) Redovisning från kommunledningsförvaltningen över kvarstående medel i kommunstyrelsens utvecklingspott:

Budget 2019	1 000 000:-
Bygdens intresseförening 2019, KS § 231/2018	-120 000:-
Strömsunds skoterallians 2019, KS § 22/2019	-100 000:-
Fiberutbyggnad 2019, KS § 147/2019	-369 000:-

Kvarstår **411 000:-**

Kommunstyrelsens beslut

Delgivningarna läggs till handlingarna.
